

310430 వ్ర తి ది న ము వ్ర క టి ర వ (బ డు ను.

Vol. 8. } చెన్న పట్టణము 1921 వ సం॥ డిశంబరు నెల 26 తేది సోమవారము } No. 221.
నంపుటము. ౮ } చు ర్క తి నా మ స ర వ త్త ర మా ర్గ శి ర మా స బ హు శ ద్వా ద శి ౧౨. } సంచిక. ౨౨౧

“ప్ర శ స్త మై న ఎ న్ గ త్ బ ర్ధు”

రైన్ మెషి నరి ధరలు

ప్రస్తుతము ఇంకను తగ్గించబడియున్నవి

బ్లాక్ స్టోను నూనెయంత్రములు

ఒక స్థలము నుండి మరియొక స్థలమునకు నులభముగా తీసికొని పోవుటకు వీలగునట్టియు, ఒకేచోట స్థిరముగా కదలకుండ అమర్చు నట్టి ఆవిరియంత్రము, బాయిలరులు అతి చౌకధరలకు దొరక గలవ.

ఫోను నెం 108

నెం 9, నెకండు

తంతివిలాసము, ఎంజిను మద్రాసు

లైనుబీచ్,

మార్షల్ సన్నుఅండు కో(ఇండియా)లిమిటెడ్

ఇంజినియరులు

కలకత్తా

మదరాసు

బెజవాడ

బొంబాయి

లాహారు

తంజావూరు

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర వివిధమైన నొప్పులను కూడ మా అమృతాంజనమును వాడి నంత మాత్రమున నయముగలదు. నులభ నెల 0-10-0 అణాలు

మోహిని తైలము

సిం 1-3 0-12-0.

తామర తైలము

శబ్ది 1-3 0-6-0

వండ్ల పొడి

శబ్ది 1-3 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బొంబాయి మదరాసు.

ఓటో మోహిని

2833

మీరు బహుటాగోయ వచ్చినచో నాక చాలా బడలికయందు సమయములో నైనను వెండిండ్లు విందులు కియమలలో నైనను ఈ ఆర్తము యుపయోగించిన మంచి రోగాపుష్పముల వాసనను యిచ్చి మనసుకు ఆంపి సుముఖమునకు కాంతి నిచ్చును.

రోబినియా తైలము

వేసవికాలములో ఉపయోగించుటకు వచ్చిన శీత్రములకు చలనయు సౌందర్యమును యిచ్చును. అనేక స్త్రీలు ఉపయోగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ రెండును ప్రతి కుటుంబములలోను ఆవశ్యకము. ఎల్లచోట్లను విక్రయించబడును.

ఓటో మోహిని ధర బుడ్డి 1-3 రూ 2, 1, 0-12-0, 0 8-

రోబినియా తైలముధర బుడ్డి 1-3 రూ 1-0-0

Shyam & Co, 6, Bander st, Madras, పియూం కంపెనీ, 6 బందరునీధి. మదరాసు

“కత్తికట్టలు”

వెద్దకత్తి గల్లి గజము పొడుగు గాని. సాగవైనది. 1-3 రూ 4-8-0.

దేవుని కొనుదాకి 1టి ఉచితము పోటీజీభిర్నువేరే. వలయువారు ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి

అదాన్య వంతులైన. బి. వెంకటేశ్వర్లు అండు కో, కట్టళ్ళు అండ్ లాక్ మేకర్సు etc.

వెద్దాపురం, (గోదావరిజిల్లా)

వెద్దాపురం ఆడ్రెస్: “ఇండస్ట్రీస్” వెద్దాపురం.

(3212)

(పాప్రైటరు: ములుకుట్ల నరసింహకృష్ణమూలగారు, కరూరు, ఎన్. వి. ఆర్. తిరుచినాపల్లి జిల్లా.

నూ త న ప చు ర నా ము లు

- ఇంటియూ విజన్స్ వీరో, ట్రైబియూనల్, మదరాసు.

అంశమునైద్యునింతా	రూ 4
అంశమునైద్యునింతా	రూ 8
అంశమునైద్యునింతా	రూ 1
(మి) గాంధీ మహాత్ముని ఆరోగ్యదర్శిని అ 12	
సేతు బదర్లు, మైలాపూరు, ము. చా.సు.	

దండుభి సువత్సర పంచాంగము అమృతా నున్నది.
మా పంచాంగముయొక్క ఘటన అందఱు తెలిగినదే.
ప్రతి 1-కి 0-2-8; నానగుప్రతులకు తక్కువ వీటి. చేయదు.
ఒకటి కావలయునారు 0.4-0 పొట్టుచీట్లు పంపగలెను.
12 ప్రతులకు 2కప్రతి ఉచితము. తిన్నపడదను దొరకవు.
గంధర్వచార్మస్, రాధాపరం, (నోడావరి).

పెట పోస్టాక రు. 0-4-0.
3197) వలూరి చంద్రావధానియ్య శాస్త్రివారి

సూరతు మునిసిపాలిటీ ప్రభుత్వ దౌర్జన్యము.

ఈ త్రైత్య ప్రభుత్వములు

నూతన 19-12-21:- కడచినదియు సూరతు చరిత్రమునకే గాక భారతీయచరిత్రమునకంతకును వింతయైన దినము. 17 వ తేదీన కమిషనర్, ప్రాంటుగామీ జ్ఞానసుందరి, సూరతురాష్ట్రము కేలా వనిమండల పాఠశాలను, తాళములు పగులగొట్టి తెరిచింది ఇది నరకే ప్రకటింపబడినది. క్రింద ప్రచురించిన యు త్రైత్య ప్రభుత్వములు గమనించిన ప్రాంటుగామీ కార్యవిధానము గాగలగు. సూరతురాష్ట్రము కేలావనిమండలముయొక్క పాఠశాలల నాయన ప్రెసిడెంట్లుకు హక్కులేదు. ఎట్లు ఏదోనో ఎచ్చటను (వార పూర్వముగ జూతలేదు. మునిసిపాలిటీవారు పాఠశాలలను మండలమువారికి చెందజేసిననుమాట సంగీకరింపక మునిసి పాలిటీవారి యధీనముక్రిందనే యున్నట్లు తలచి చర్య తీసి కొనెను. 17 వ తేదీన కొన్ని పాఠశాలల దెబ్బచిన వెనుక 18 వ తేదీన ఇకమీద న్యాయవిరుద్ధముగ సంఘంపలదనియు, తెరిచిన పాఠశాలలను తిరిగి ఒప్పగించేయవలె ననియు నోటిసీయ బడినది. ఇది వెదచెంది పెట్టబడినది. అప్పుడు మండలాధికారు లడ్డముపోయి క్రమమొకప్పుడు కారము జూపినగాని పాఠశాలలో ప్రవేశింపనియును, అప్పుడు పనిచేయుచున్న పోలీసు ఉద్యోగులు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు వద్దకు పరుగెత్తిరి. ఆయన కమిషనరు వద్దనుండి ఆర్డరు తీసికొని తానియొక్క నకలును పోలీసు నూపర్నంటుకిచ్చెను. ఆయన తానిని అడ్డము వచ్చినవారికి చూపగా అది మండలపాఠశాలలకు సంబంధించినది గావున వారు నిరాకరించిరి. అప్పుడు నూపర్నంటు శూన్యమైపోయెను, తలుపులు తెరచుటకు నా సహాయము కావలెనని యని యడిగెను. ఇన స్పెక్టరు చాల సంవేషించి కొంచెము సిగ్గుపడి తుదకు పాఠశాలలు మునిసిపాలిటీవారి కిచ్చెను చెప్పినందున తా నని దీసికొనవచ్చుననియు సహాయము కావలెననియు చెప్పెను. (ప్రిన్సిపలు శివరామయ్యగారు దౌర్జన్యమున తీసికొనుదు గాని నేను ఒప్పగించి చేయవలె చెప్పెను. నూపర్నంటు ఆయ్యగారు గాని ప్రెసిడెంట్లును, ఆయన యెదురాడలేదు. ప్రొద్దుగుంకిన వెనుక ఉన్నప్పుడు లేక పోయినను వెయిదికారి యజ్ఞ కారణమున పోలీసువాడు తాళము పగులగొట్టి గడగడవడకును ఇన్స్పెక్టరు పాఠశాలలో ప్రవేశించుట జూడ విచారమును, నష్టమును, వచ్చినది. పగులనక గృహియనక యాతాళములను పగులగొట్టుట మాచి ప్రజలౌగ మాచిత్తై లెరి గాని యసహకారవాదులు బోధించు నహింసా సూత్రములన కాంతి ప్రబలియున్నది. ఈ కారణమున మామూలుగ పాఠశాలలకు పోవు 9000 మందిలో 100 మంది బాలురు మాత్రమే యారోజున హాజరైరి. నిన్న నొక బహిరంగసభ చేయబడినది. 10,000 మంది వచ్చి కాంతులై యుండిరి. పాఠశాలలకు భవనముల కొరకును ద్రవ్యముకొరకు విజ్ఞాపనలు చేయబడినది. 3 ఇండ్లు బాడుగ లేకడ నీయబడినది. 3000 రూపాయలు ప్రోగ్రెయ్యను. ఈ రోజున పట్టణగా రుపన్యసింతురు.

ఈక్రింది యు త్రైత్య ప్రభుత్వములు సూరతు సిటీని విడిచి రింకగలవు:-

ప్రాంటుగామి యజ్ఞ

15 వ తేదీన చేసిన తీర్మానము ప్రకారము మునిసిపాలిటీవారు తమ పాఠశాలలను నడుపుటకు సూరతురాష్ట్రము కేలావని మండలమువారికి 40,000 రూపాయల నిచ్చిని నాకు తెలియజేసినది. ఈ తీర్మానము ప్రజలకు నష్టదాయక మని నానమ్మిక. మునిసిపలు ఆర్డు 174 (1) సెక్షన్ 7వన నాకు న్యుధికారము ప్రకార మాతీర్మాన మనులూ పెట్టవద్దనియు 40,000 రూపాయలు ఇయ్యవలదనియు ఆజ్ఞాపించుచున్నాను. కలెక్టరుగారి తనందుక సెక్షన్ 180 మునిసిపాలిటీ ఆర్డు 3, 1901 ప్రకారము, ఈ యజ్ఞ నే నపుచున్నాను.

యస్ ప్రాంటు

16-12-21

కలెక్టరుచర్య తీసికొనుట కొనకలను, మునిసిపాలిటీకి పంపుట కొనకలను పంపబడినది. ప్రాథమికవిద్య నితరుల చేతులలో పెట్టి 40000 రూపాయలు వారికిచ్చుట కాస్త్ర విరుద్ధమనియు, ప్రజలకు నష్టదాయక మనియు, ఇదియే యా యజ్ఞ త కారణ మనియు మునిసిపల్ అధ్యక్షునికి తెలియజేయవలెను.

(ద.) యస్. ప్రాంటు

సూరతు మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షునికి ముందుగా నకలు పంపబడినది.

(ద.) యస్. ప్రాంటు.

17-12-21.

అధ్యక్షుని యు త్రైత్యము

సూరతు మునిసిపల్ అధ్యక్షునిద్వారా కమిషనరుగారికి; ఆయ్య;

తమ 16 వ తేదీ యు త్రైత్య మందినది. మీరు పేర్కొనిన తీర్మానము మీయు త్రైత్యము రాకపూర్వమే యనుమతి పెట్టబడినది.

ఇక చేయదగినదేమియులేదు. అయినను తమయు త్రైత్యము మునిసిపలు సంఘమువారిముందు పెట్టెదను.

(ద.) యం. కె. దీక్షిత్.

అజ్ఞ

(1) 8-12-21 తేదీ గల కమిషనరు ఆజ్ఞలో మునిసిపాలిటీపాఠశాలలను నడుపువిధిని నెరవేర్చుటకు 17 వ తేదీవరకు వ్యవధి ఈయబడినది.

(2) మునిసిపల్ తీర్మానము ప్రకార మా కాలములో విధిని నెరవేర్చుచు ప్రకటించి కాస్త్రవిరుద్ధముగా నడవజొచ్చినారు.

(3) కనుక మునిసిపల్ ఆర్డు 178-వ సెక్షన్ ప్రకారము పాఠశాలలను నడపుటకు ఇన్స్పెక్టరును నియమించుచున్నాను. అయిన స్పెక్టరుకు మునిసిపాలిటీవారు వెంటనే 50,000 రూపాయలీయవలెను ఈమెత్తమునకు ఇన స్పెక్టరుగారు ఇంపీరియల్ బాంకులో భారా పెట్టవలెను.

(ద.) యస్. ప్రాంటు.

17-12-21.

కమిషనరుగారికి; ఆయ్య; తమ 17-వ తేదీ యు త్రైత్యము చేరినది. ఆయు త్రైత్యములో మీకొరకలను నిర్ణయింపవలసినది మునిసిపలు సంఘముగాని నేకొక్కడనగాదు. సంఘము కొద్దిలో సమావేశము చేయదును. అంతవరకు నే నేమియు చేయజాలను. నే నొక్కడనే ధనమిచ్చుట మునిసిపల్ ఆర్డు ఒప్పుకొనదు.

జాలు చూచిన తరువాత తనను చూడరమ్మని పంపి మధ్యాహ్నము 2 గంటలలోపల సామ్యాయలెననియు తేను చర్య తీసికొనబడుననియు కమిషనరు చెప్పెను. నైతికమైన రీతిగా వెంటనే నైకమిచ్చుటకు నా కళికారము లేకపోవుట చేత నింకేమియు చేయజాలను.

(ద.) యం. కె. దీక్షిత్

ప్రెసిడెంటు.

ముండలము వారు ప్రాంటుగారి కిచ్చిన నోటిసు ఆయ్య;

మా మండల పాఠశాలలను అన్యాయముగ తెరిచి వానిలో న క్రమము గ ప్రవేశించుట తమ యాజ్ఞాసూరము జరిగినదని తెలిసినది. మాపాఠశాలలలోనికి జూరీ సునూపర్నంటు ఇద్దరుమేజిస్ట్రేటులు ప్రవేశించి, సామానులను కొన్నిటిని తీసుకపోయి, పేరుకట్టియున్న బల్లలను తీసివేసి నారు. ఇట్టియాజ్ఞనిచ్చుటకు మీకధికారములేదు. ఇట్లుచేయుట వలన మీరు నాకరిచేయుచున్న ప్రభుత్వమువారిశాసనముల నతిక్రమించినారు. సూరతులో నేమియు నల్లరులు ఆనేకముకలగ కుండుటకై మామండలమువారింతవరకు చేపట్టచేసిరి. మీరు బుద్ధిపూర్వకముగ నశిమప్రవేశము తలుపుపగులగొట్టుట మొదలయిన నేగములనుచేసి, అట్టితరులు చేయుటకు సహాయము చేసి కాననోల్లంఘనము చేయుట ప్రజలకు నేర్పుచున్నారు. మే మెంత యుచేతుచేసినను ఇట్టి చర్యలవలన గలగు నుద్రేకము అల్లరులకు కారణము కాకమానవు.

కాన నీనోటిసుచేసిన 12 గంటలలో మామండలపాఠశాలలను మాకిచ్చి ఇంకనట్టిచర్యలు చేయకుండవలెను. లేకున్న కాంతముగానే మాపాఠశాలలను తిరిగి తీసికొనవలెను మేము చేయుదుము. దీనికంతకును మీరే బాధ్యులు.

(ద.) సి. బి. మార్పటియూ

కార్యదర్శి.

గవర్నరుకు నకలు పంపబడినది. పాఠశాలల నాక్రమించుకొనుమని యాజ్ఞ ఇన స్పెక్టరు సూరతుపాఠశాలల నడుపుట కధికారమియ్యబడినదిగాన కలెక్టరు యనకు పాఠశాలల నాక్రమించుటకు కావలసిన సహాయము చేయవలెను.

(ద.) యస్. ప్రాంటు

అజ్ఞకు నకలు పోలీసునూపర్నంటుకు, ఇన్స్పెక్టరుకు పంపబడునని. పాఠశాలల నాక్రమించు సమయమున నల్లరులు జరుగకుండ నూపర్నంటు బాగ్రతచేయవలెను.

జె. ఆర్. మార్పి

(బాంబే క్రాసికో)

జిల్లా మేజిస్ట్రేటు.

* * * * * నడియాడు మునిసిపాలిటీవిషయమున గూడ పాఠశాలలు దౌర్జన్యమున తీసికొనబడిన, చర్య యంతయు సూరతుకు నకలుగ జరిగెను.

తంత్రివిలాసము "క్యూరుత్" మద్రాసు.

శేటంటుచుందులు మూలికలు పాశ్చాత్యవైద్యపద్ధతులకు కావలసిన సకలవిధ ఔషధములును తగ్గుధరలకు మానద్య దొరకును. సకలవిధ కాడ్డెనర్ ఆయిర్ లిడ్డలకు ఉపయోగపడు ఆహారములు మొదలగువి మానద్య స్టాబులో ఉన్నవి.

వివరములకు వ్రాయుడు.

(2086)

V. M. ANNAJEE
Whole sale & Retail Chemists & Druggists.
2/200 MINT STREET, MADRAS.

ఆరోగ్యమార్గము శ్రీ గాంధీమహాత్మ ప్రణీతము

ఈగ్రంథము అచ్చు పూర్తి గానున్నది. దీనికొరకు కొన్ని వందలు దరఖాస్తులు వచ్చినవి. అవన్నియు రిజిస్టరీ చేయబడినవి. అచ్చు, లైండింగు పూర్తియగుటతోడనే గ్రంథములు వి. పి. గా ఆయా చిరునామాదారులకు పంపబడును. అనివార్యములగు కారణములచేత ప్రచురము కొంచెము ఆలస్యమైనందుకు మన్నింప వేడెదను. గ్రంథము ఖరీదు యిదివరకు 3 అణాలు అని ప్రచురింపబడినది కాని, ప్రజలకు గ్రంథముయెడల గల ఆదరణమును బట్టి ఆది యెక్కువ వ్యాప్తము గావలెనని కుతూహలము గలిగి, అందుచేత గ్రంథము 6 అణాలకే యివ్వబడును.

గూడూరి రామచంద్రరావు

సేనకసంఘము, గుడివాడ కృష్ణాజిల్లా.

ఆంధ్రులకు మహాత్ముని సందేశము

"స్వరాజ్య కాంగ్రెసుకు ముందే ఆంధ్రులెల్లరు హిందీభాషను చక్కగ నేర్చుకొనవలెను." మహాత్ముని వాంఛను పూర్తిచేయుడు. తక్షణం పుస్తకముల గాను వ్రాయుడు.

1. రాష్ట్రభాషాబోధిని (తెనుగు లిపి)	
జహాత్మాజీయొక్క పీఠికగలది.	0-1-0
2. రాష్ట్రభాషామంజరీ	0-2-0
3. హిందీబాలబోధిని	0-2-0
4. మొదటివాచకము తెనుగు అర్థమునకు	0-3-1
5. రెండవవాచకము టిప్పుణముతో కూడా	0-4-0
6. వ్యవహారికము అర్థమునకు	0-3-0

హిందీ ప్రచారకార్యాలయము, 8219) ౧౧3, బిగ్ స్ట్రీట్, ప్రెస్టిజ్, మదరాసు.

అచ్చులో నున్నది! త్వరలో సిద్ధమగును!!
1922 సం॥ స్వదేశీకారెండరు మహాత్మాగాంధీ, తక్ లో॥ తిలకు

పటములు ఆందు లో కలవు. కొలది క్యారెండరులు మాత్రమేనుగ్రంథ బడుచున్నది గాన

వెల ప్యాకింగు పోస్టేజి సహా 12 అణాలు, మేల్రకం కస్తూరి, గోరోజనం, కుంకుమపువ్వు, కచ్చకర్పూరం ధర సహాయముగ దొరకును.

తంత్రివిలాసము: క్రిష్ మోజ్ అండ్ కో., 'కోలాకూర్' 256, చై నాబార్ కోడ్, మద్రాస్

జాబ్బులు

జనశ్రేష్ఠులు

అయ్యో, తమ దివాన్ బహదూరు బిరుదును వదులు కొనిన యం. ఓ. పార్థసారథి అయ్యంగారు, పెన్ననుగుడవలకు కొనికెమో మీ పాతకు లెవరైన దెబ్బదరా?

(సం) యస్, జి. శతగోపమొదల్యాన్-

తెలకు స్వరాజ్య నిధికి వసూలు

పిల్లలపట్టి మాధ్యమికాధికారులు, బ్రాహ్మణకోడూరు గి, జొన్నలూడ వేంకటేశ్వరయ్యగారు. 2, విష్ణుభట్ల అశోక వర్మగారు. 3, వి. సుబ్బరావుగారు, 4, వద్ది లక్ష్మీనారాయణగారు. 5, శ్రీనివాసుల వాసుమాచార్యులుగారు. 6, రామిశేని కామయ్యగారు 7, రామారావు పుల్లయ్యగారు, 8, కొండ గుంటూరు కృష్ణయ్యగారిమకుపు. 9, దారా నరసింహ శాస్త్రిగారు 10, గోవాడ వేంకటాద్రిగారు మాచవరం 103గి, గుంటూరు ఆయ్యల రామయ్యగారు మాచవరం 100, గుంటూరు లక్ష్మీనారాయణగారు మాచవరం 100, వెలగా వెంకయ్యగారు మాచవరం 101, ఎంధూరు జగన్నాథయ్యగారు మాచవరం 300, వున్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారి వ్యారా 2, జొన్నలూడ వేంకటేశ్వరయ్యగారు 2, విష్ణుభట్ల శ్రీరామయ్యగారు 3, గుంటూరులో అభిమాని 100-0-0, మతుకమర్రి వెంకటసుబ్బారావు. 10-0-0 రామారావు శ్రీ శైల పతిగారు చెరుకూరు 1000-0-0, ఒక అభిమాని. చెరుకూరు 101-0-0, మెండ్లూరి పెదవీరయ్యగారు 200-0-0, మాధవ పెద్ది కాళిదాసుగారు 101-0-0, యడవల్లి కామేశ్వరరావు గారు 21-0-0.

మద్ది రామకృష్ణయ్య

గుంటూరుజిల్లా కార్యకర్తల సంఘము, కార్యదర్శి.

పరశురాముప్రీతి

రాజ్ కోటాలూక, క్రొత్తపేటడివిజను, బిళ్లకూరు గ్రామములలోనున్న పంచముల యిండ్లన్నియు, 11-12-1921 ఏకాదశి, ఆదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు పూర్తిగా తగులబడిపోయెను. ఆ సమయముందు ఇండ్లవద్ద నెలకు లేకపోవుటచే, వారికట్టుబట్టులకప్పు మిగిలినవన్నియు తగులబడిపోయెను. ఆ తాత్రి బ్రహ్మశ్రీ చావలి వేంకటరామచయ్యులుగారు స్వయముగా పంటచేసి, అనిరాధారులకు ఊదాధమాన్ని పుణ్యముగట్టుకొనిరి. ఈ చరితకాలమును పసిపిల్లలతో, ఇంటిమీద కప్పలేక, కట్టు కొనుటకు బట్టలేక, తినుటకు తిండిలేక వారు పడుచున్న బాధలు ఈశ్వరునికే తెలియును. వారి దీక్షతో జూచి, దయామయులగు బిళ్లకూరుగ్రామస్థులు, వారికి భిక్షుగుడ్డలనైన నిచ్చుటకు రు 22/10 చందాచేసి యిచ్చిరి. రాజుచేంద్రవరం, లవుడు సవ్యాసయ్యగారు, 500 వెనురు ఉచితముగా నిచ్చుట కొనిరి. ఈవిధమున నిన్ను బాత్తభిమానులు సాహాయ్యము చేయుచున్నారు. కావున దీక్షదయారపరు లగు భారతీయు లెల్లరు ఈ యిండ్లు తగులబడిపోయి, చెప్పురానిబాధలపడుచున్న పంచముల మొత్తమిది తమకు తోచినంతకంటే, ఏవిధము నైనను సాహాయ్య మొనగి, వారిబాధలుమాన్యుడరని వాప్రార్థన దయయించి తాము తమ బోవుధర్మములు ఏరూపమున నైనను (1) తమకు వెంటకామయ్య, లక్ష్మీవారపుపేట రాజుచేంద్రవరము గాని, 2 భవిషి సాటి సత్యవారాయణగారు తెలకలశ్రమము రాజుచేంద్రవరం అని పంప ప్రార్థింతులు.

కుసుమ వెంకటరామయ్య

రాజమండ్రి

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కార్యకర్తల సంఘము.

(రాజమండ్రిశాఖ)

మొదటినుండి, 1921 సంవత్సరం నెలకొనకరకు.

ఆదాయము

తెలకుస్వరాజ్యనిధి, 15. 0. 0. పోలవరం కార్యకర్తల సంఘములనుండి, 25. 4. 0. కార్యకర్తల అభ్యర్థన దరఖాస్తునుమా 6. 0. 0. రాజుల అమ్మకంపల్ల 36. 4. 0 ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కార్యకర్తల సంఘము గుంటూరునుండి, 380. 8. 0. హిందీపాఠశాలకు గుంటూరు ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘమునుండి, 500. 0. 0. మొత్తమును 1291. 0. 0.

వ్యయము.

మహామృదీయప్రచారము 179. 5. 3. ఏలూర్ ప్రచారము

i కన్నా పురము. 80. 0. 0 ii పోలవరము. 55. 0. 0 iii విశాఖ పట్టణము 89. 0. 0 iv ఎల్లవరం 40. 0. 0 v విశాఖపట్టణములో రాజులకు 200-0-0 ఏరాలవారికి 200-0-0 రాజులకు లుచేయించుటకు 136. 4. 0 తండ్రితపాలా 13. 9. 0 సాదరు కాతా 16. 12. 0. అయ్యకాతా 17. 0. 0 హిందీప్రచారక పాఠశాల 299. 0. 0. 1275. 14. 3. గాకనిల్ల 215. 1. 9 వెరగి 1491. 0. 0.

వి. సుబ్రహ్మణ్యం, కార్యదర్శి.

ఆంధ్ర దేశము హిందీ ప్రచారము

15-12-21 వ తేదీని ఆంధ్రనిద్యార్థులచే "ఆంధ్రదేశము-హిందీప్రచారము." అను ఖర్చితో వెలువడిన వ్యాసము హిందీ ప్రచారాభివృద్ధికి నూచల కొంగరి యుండుటచే మిగుల సంతస మైనది. మరియు హిందీకేంద్రస్థానము యీరాజధానిలోని ఆంధ్ర, కర్ణాటక, తమిళప్రాంతములకు ఒకటియే అయినందున పనిచురుకుగా జరుగక పోవుటకు ఉదాహరణము హిందీ మొదటిపత్రికలు సరియగు కార్యక్రమమున జరుగక పోవుటయని అందుద హరింపబడియున్నది. పత్రికలు నిర్ణయంపడిన తేదీలందే బ్రహ్మ పుర ఆంధ్రచిహ్నం గల గుంటులపల పత్రిక కేదులను మార్చువల సినదిగా ప్రతికల్పం వెలువడిన తేదీలనుగరించి పత్రిక కేదులు మార్చబడినవి. త్వరలో హిందీవ్యాప్తి పని చేయించు యుద్ధేజముననే మద్రాసుహిందీ కేంద్రసంఘమువారిచే రాజుచేంద్రవరమున హిందీప్రచారశ్రమ మొకటి స్థాపింపబడి 18 నుండి విద్యార్థి వేతనములనైనను, 7 కి వేతనరహితముగాను కిత్తును గలవుచు న్నారు. వీరందరు ఏ వెలులో వీరివేతనము భరించు స్థానికములకు పంపబడుదురు. స్వయముగా చదువుకొనుటకునుకూలించు "స్వయం బోధిని" అను పాఠ్యము 3000 ప్రతులు భర్తగుటచే అనేకవ్యాక రణాది విషయములతో మిగుల నుపయోగకాకగా సంస్కరింప బడి నూతన వివరణములతో అచ్చుకొనిపడుచున్నది. నెలలో వెలువడగలదు. మద్రాసు హిందీ కేంద్రస్థానము హిందీవ్యాప్తికి సాధనములను అతిమరుకుగా సమకూర్చుచున్నది. అయినను సోదర విద్యార్థులు వ్రాసిన ప్రకారం ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక కేంద్ర స్థానముండుట అవసర మగుటచే ప్రయాగ కార్యాలయమువారిని కోరక పూర్వమే, విద్యార్థి కథల దును ఆంధ్రదేశకేంద్రాలయము ఆంధ్రదేశీ పలుతావుల దును, మూడు 5000.0.0 లు ఒక గూర్చి యీ యుద్దేజమును తోడ్పడ ప్రార్థించుచున్నాను. హిందీవ్యాప్తికి సాధనములను తెలిపి తోడ్పడు నుద్దేజించువారు తమ అభిప్రాయములను నాపేర గాజయిండి హిందీప్రచారశ్రమ మునకు వ్రాయప్రార్థింతులు.

పండిత హృషీకేశ శర్మ

పోస్టుల సౌకర్యములు

ఒక పోస్టాఫీసును గురించిగాని ఒక తాలూకాలో చేరిన పోస్టాఫీసులను గురించిగాని సంపూర్ణముగా తెలిసికొని క్రమేణ అన్ని తాలూకాలయొక్కయు జిల్లాలయొక్కయు రాష్ట్రముల యొక్కయు పోస్టాఫీసులను మలభముగా చక్కచెట్ట సగును. కాన నొక తాలూకా పోస్టాఫీసులను గురించి యీ దిగువవృత్తాంతరపూర్వకముగా తెలుపుచున్నాడను.

గన్నవరం తాలూకా మూడు తొంభై గ్రామాదులతో కలసి చుట్టూ ఏడుతాలూకాలతో అవలింపి పదిపోస్టాఫీసులతో వ్యవహరించుచున్నది. ప్రతిపోస్టాఫీసునూ తొమ్మిదిగ్రామాదులకు సాధారణముగా సజ్జయ చేయకలదని తోచుచున్నది. మరియు సదుత్తరాలూకాకు చుట్టువున్న తాలూకాలలోని పోస్టాఫీసులకూడా దీనికి సహాయము చేయుచున్నది. అయినప్పటికి తాలూకాలో పోస్టాఫీసుప్రచారము సరియైన యేర్పాటులతో నడపవలయున ప్రజలకు రయితులకు కష్టముగా నున్నది.

తెజవాడ, నందిగామ, తిరువూరు నూజివీడుడివిజ్జ, యేలూరు, గుడివాడ, దివి, తాలూకాలు గన్నవరం తాలూకాకు చుట్టు వుండి గన్నవరం, మస్తాబాదు, అకిరిపల్లి, ఆరుకూరు, తేల ప్రోలు, వీరవల్లి గల్లపల్లి, మానికొండ ముదుమూరు, పుయ్యూర్లు, యావోట్లలో పోస్టాఫీసులు వుండి వెంట్రప్రగడ, మేడూరు, కంకిపాడు, తేన్నేరు, గుడివాడ, వగయిరా పోస్టాఫీసులు సహాయముచేస్తూ వున్నప్పటికి తొంభై గ్రామాదులకు నిత్యబటువాడ తేకపోవుట చాల విరుద్ధముగా నున్నది.

గన్నవరం తాలూకా ప్రస్తుతం పుడూరాలముగా తీసి కొని తాలూకాలోనున్న పోస్టాఫీసులకు సదుత్తరాలుచేసి సరిపాధులలోనున్న పోస్టాఫీసులకూడా కలుపుకొని 90 గ్రామాదులను పోస్టాఫీసులమీద పంచివేసి వెంట్రప్రగడ, పుయ్యూర్లు,

కంకిపాడు, తేన్నేరు, గన్నవరం, వీరవల్లి, పోస్టాఫీసుల నుండి నిత్యం వుత్తరముల బటువాడ చేయుటగుననున్న యిదినరలో నున్న పోస్టాఫీసుల దూరమున్న స్థాపనకాలమున్న విచారించి బటువాడ అగుచున్న గ్రామాదులకల పోస్టాఫీసుల దూరమున్న బటువాడకు కాలవ్యర్ధి మొదలగు సంగతులు విచారించి గన్నవరం తాలూకా పోస్టాఫీసులను సరవించుదురని ఆ యిలాకా అధికారులను కోరుచున్నాను. మరియు ముదుమూరు, పోస్టాఫీసునుండి వెంట్రప్రగడకు టపా తెచ్చుటకు ఒక రన్ను రున్న వుండి వున్నాడు. ముదుమూరునుండి వెంట్రప్రగడ కలుపు కొని దోసపాడు వెళ్లుటకు ఘోమారు అయిదుమైళ్లుదూరముకు ఒకరన్ను చాలునని తోచుచున్నది. కాన ఒకరన్ను ఊను తగ్గించి వెంట్రప్రగడ పోస్టాఫీసుకు ఒకజమానునువేరి కలవపాముల, వేమండ, ముక్కపాడు, వింజరంపాడు, సోమవరప్పాడు, వానపాముల, అప్పికట్ల, లక్ష్మీపురము, యాగ్రామాదులకు వుత్తంములు నిత్యబటువాడ ఏర్పరచిన బాగుగా నుండును.

పిన్నమనేని వెంకటాచలం

ఆంధ్రుల రంగునాన్

మహాత్మాగాంధీజీవైన నేమి, యితరసోదరరాష్ట్రముల వారిచేవైన నేమి ఆంధ్రదేశము దౌర్జన్యరహితసహాయనిరాకరణ ముంచు తనకర్తవ్యముబాగుగ తెలుపెట్టుచున్నదని పొగడ్డకని యున్నది. ఇకముందు మజిలీ వైశ్యోత్సాహములతో తనిచేయ గలదు నేను రంగునాన్లో మూడుమాసములనుండి బర్మావారిచే నేమి గుజరాతి, తంగ, తమిళసోదరలచే నేమి, నిత్యము వినున దేమన, "ఆంధ్రరాష్ట్రము నేతలబట్టు మంచిన ప్రశస్తమైనవి చేయుచున్నది. దౌర్జన్యము పూర్తిగ విడనాడినది. గాంధీకి ఆ తాష్ట్రీమన్న విస్తారముప్రేమయిన వినుచున్నాను అట్టితాష్ట్రీసోదర లుగతి, రంగునాన్లోనివారిసంగతి మిక్కిలి హేయకరము, దుఃఖ కరము. ఇచ్చటనిననీయ శ్వేతబాతులు జపాను చైనా ఘోరరంగ, పాంచాల, తమిళ, ఆంధ్రులలో ఆంధ్రులు హినులుగ పరి గణింపబడుచున్నారు. ఆంధ్రులు తప్ప పేర్కొనబడినవారం డెలు వర్తక వ్యాపారమో, పరిపాలనలసేవకావృత్తియో చేయు చున్నారు. ఆంధ్రులలో తెయ్యింటికి ముగ్గురు లేక నలుగురు బ్రాహ్మణులు బున్నును పరిపాలకుల కొలువుకూటమున చేయున్నారు. మొత్తము యిచ్చట వివసించు ఆంధ్రులు ఏవిడివేలకు మించి యుండురు. మీచేయన దేమి! ఓడల సరుకు, ఎగుమతి, దిగుమతిచేయువారు, ఆంధ్రులు రోడ్లు పూడ్చువా రాంధ్రులు. మురికికాలువలు బాగుచేయువా రాంధ్రులు. రైలుస్టేషను వద్ద కూచీ లాంధ్రులు. తోటమాలీలు, ఆంధ్రులు. అన్నిటికంటె మిక్కిలి హినుయైనదియు, దుఃఖకరమైనది యగు, రిక్త యాద్యువా రాంధ్రులు.

ఈ రిక్తాలు ప్రభువును చైనావా రిట్టుచుండెడివారు. రంగునాన్లో గొప్ప వర్తకుడొక్కడు, చైనా తీక్రియును, వారలందఱిని, రిక్త యాద్యులు మాన్పించి, వారి మాట్కలను, మన ఆంధ్రసోదరుల కిచ్చిరి. ఆ స్వాతంత్ర్యపునాత్ములను నన ఆంధ్ర సోదరులు రహామి పదితత్వములనుండి యభేచ్ఛ నను భించుచున్నారు. వీరు రిక్తను ఆడెడు తీసికొని దినమునకు ఆడెపోను ఒకరూపాయ మొదలు రెండురూపాయలవరకు సంపాదించగలడు. అందులో సగము, చైనావారిచే తెట్టువడిన, కల్లు, సారాయి, పిట్టుకల్లుత్రాగుటకు సరిపోవును. త్రాగలవకని స్వచ్ఛంద సేవకులు కిలాఫతు, కార్యకర్తలు, ఎంతభోధించినను, వినక, మేము లంచాలాగుతాము. ఒడలునోప్పిపెట్టును. కాబట్టి మేము త్రాగెదము అని జవాబు చెప్పుదురు. వీరు మిగిలిన సగముతో కుటుంబపోషణ, ఇంటి అద్దె అన్నియు చేసికొనవలసి యున్నది.

లంచాఅనిన రిక్తాయని యర్థము. ఈలంచాలాగువారిలో వతంధ్ర పంచమబాతులలోని అన్ని తెగలవారును గలరు.

వీరలు సంపాదించు డబ్బు వీరలకు దక్కకుండపోవును. రాత్రికాల మంతయు వీరలు లంచా లాగుచునే యుండురు. బర్మను కుల్రవాళ్లు కాని, సోల్జులు కాని కొందరు లంచా యెక్కుని దైన యెక్కినవాడు సంతోషముగ యిల్లాచేరు కష్టము. దిగిన తరువాత కూలివాడు డబ్బుఅడిగిన వార లీయరు. లంచావాడు గట్టిగ మాట్లాడిన దవడమీద రెండు వేయదురు. చుట్టుప్రక్క యెవ్వడు లేకున్న వానివద్దకున్న చైనావానికొని పోవుదురు. దుర్బ వెంకటాద్రి.

మదరాసు రాష్ట్రము

తాడిపత్రి జామీను కేసు

వెంకట్రామశాచార్యులగారి వైదికేషనరీ చారిత్ర 22-వ తేదీని గుర్తింపు జరిగింది. ఫిర్యాదీలు కేసును కొంచె మైనా రుజువుచేయ జాలక పోయినను ఆ చార్యుల గారికి 24-వ తేదీని ఒక సంవత్సరము శిక్ష వేయబడినది. ఆయన వెన్నుదిగానున్నానామగా నుండి తాడిపత్రి సోదరసోదరీవర్గము నకు సందేశము నిచ్చిరి. తాతిమధ్యనాథుడు గత 10 మాసములనుండియు సభికోత్సాహముతో పనిచేసెను. "నేను వుడతాభక్తితో చేసిన యల్పమును మార్చుదేశనే జగదీశ్వరునికి సంతృప్తికరమైనదంటున్నాను చాలాకృతజ్ఞుడను. నామాటలలోన నాపాపాలను అనుచితములని నేనుచింతి తీమాపణ తెలుపవలసిన వేదయును లేవు. కాంత విత్తముతోను నిర్మల వృద్ధయముతోను నేను చెరసాల కేసునున్నాను. మన ఆకయము ఎప్పటికిని పురోగమముగనే యుండవలెను గాని తిరోగమముగా నుండగూడదు. మన నియమము బార్లనగ్రాహిత్యము. ప్రహ్లాదుడు, శివచక్రవర్తి, దధీచిమహర్షి మున్నగువారెట్లు కష్టముల సహించి మనశ్చార్యముగ సాగిరత్సాగ మొనరించి రో స్మరణకు తెచ్చుకొనెడు. ఆ యాపట్టణములందరి కారాగారములలో నున్న కోటి శ్రమలును పూజ్యాలును ధీతులును గుమన నాయకులకు కృపల రుణాశ్శకులు కాంతి కలిగించుచున్నవి. స్వతేజసి చాల వృద్ధిచొందింపుడు. బలముగా కాంతివైశ్యము నేతనవుడు. తాడిపత్రి యశమును కళింకితము కాకుండ చేయుభారము మీపై నున్నది. ఆత్మ విశ్వవ్యాపి. భర్తము నాకనరహితము దైవ మెవ్వరో దానవు దేవ్యో విచక్షణచేయుడు. ధీరులమార్గము ననుసరింపుడు. ధీరుడు సహజ మరణమునకుముందెన్ని సాయలోకాల్పనిక మృతికి పాలగుచుండును. ఈయైహికప్రపంచమున దివ్యమాణిక్య కాంతి లేజరిల్లుగాక. ధనాశాపిచాచమునకు వశులుగాకుడు. అది చాల మోసమొనరించును. కారాగారమున నున్న రోజులలో నాయాత్మ పరిశీలనకువట్టిపనులను మీరు చేయకుడు. జమీనదారులు ధనికులుగూడ నిర్వహించవలసినవిధము కలవు. ఈ మహాసంరంధమున మీరుకూడ చేకవలెను. మాతృదేశ స్వాతంత్ర్యము మీపై నాధారపడియున్నది. ఖడ్గరుబట్టలను ధరింపుడు. ఆవమానకరములగు విదేశీబట్టలను పూర్తిగా త్యజింపుడు. అని బానిసత్వమునకు గురుతులని గ్రహించువు. మీరు ప్రజాసేవకులరని భావించువు. భరతమాత దుఃఖమున మునిగియున్నది. ప్రతికూల భావములను విరోధములను వశులుడు. తాడిపత్రిప్రజల యుత్సాహము సడలకుండ ప్రోత్సాహపడువుడు. సోదరీమణులారా! మాలు వడుకుడు. నీతాడేవి సావిత్రి మున్నగు నాదీరత్నముల పవిత్రచరిత్రముల ననుకరింపుడు. అని ఆయన సందేశమిచ్చెను. ఆత్మోల్లంఘన మొనరించిన వారికేను రింగి ఎప్పుడు విచారణ జరుగునో తెలియదు.

విశాఖపట్టణము

వసంతరావు బుచ్చి సుందరరావుగారి జామీను కేసు ఒక విశేషమని యొద్దనుంది

విశాఖపట్టణ జిల్లాగంపు కార్యదర్శియ, ఆఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యుడు నగు వసంతరావు బుచ్చిసుందరరావుగారికి యీ క్రింది యుత్తరువులు ఈ నెల 24 వ తేదీ వారి చేయబడినవి. సుందరరావుగారు కాంగ్రెసుకు తెల్లటకు సన్న ధు లగుచుండ యాయుత్తరువు వచ్చెను.

శిక్షాస్ఫూర్తి 114 కెక్వ.ను.

విశాఖపట్టణము సబ్ డివిజనల్ మేజిస్ట్రేటుకోర్టు వసంతరావు బుచ్చి సుందరరావుగారి-విశాఖపట్టణము.

ఇందుకుంట్ల పరిపాలన యుత్తరువుప్రతినిబట్టి మీకు రాజ్యదోహకర మగు నుపన్యాసముల నొసగుచున్నారని నాకు విశ్వసనీయమగు వార్త లేచెను. కనుక యీ 500 ల విలువ గల బాండును ఓక్టోబర్-టి రూ 250 ల విలువగల రెండు జామీనులను ఏలయిచ్చుటకు పూచీపడగూడదో తెలుపుకొనుటకు మీరు దినంబు 28 వ తేదీ ఉదయము 11 గంటలకు విశాఖపట్టణము సబ్ డివిజనల్ మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో స్వయముగ హాజరు కావలెనని యందుమాటమున కోరుటయైనది.

కోర్టును ద్ర.డి.నం 22
(సం) ఎం. నరసింహం,
సబ్. డి. మేజిస్ట్రేటు.

వాది:-చక్రవర్తి.

ప్రతివాది:-వసంతరావు బుచ్చి సుందరరావు. విశాఖ పట్టణము.

ఉత్తరువు 112 వ కెక్వ.ను

నాలోబడిలో నుండు ప్రదేశములో మీరు వసంతరావు బుచ్చిసుందరరావు శాశ్వదోహము బోధించుచుంటివని పోలీసు వారు నాకు తెలియజేసినారు. విశాఖపట్టణము సముద్రతీర భాగమున వసంబురు 25 వ తేదీనాడు జరిగిన బహిరంగసభ యందు రాజ్యదోహపూరితము లగు నిరంజనయములతో పాటు ఈక్రిందివానిగూడ చెప్పియుంటివని గూడ తెలియుచున్నది.

"పంజాబులో నెట్లు మార్గముల నుపయోగించి తేలియ నాయకులను అక్కడకు పోనియక బార్లనగ్రాహి చేసికో ఆతే విధముగ మలబారులో రాజ్యవిధానము చెలకేగి దుష్కార్యములు చేయుచు యెన్న తిరుగుతుండి పొదనూరుకు ఆరుగంటలలో (మిగిలినటువంటి) వివరములు చేసిరి."

"ఈప్రభుత్వవిధానములో ఈపాడైపోయినటువంటి విధానమునై కాచికమార్గము అవలంబించి యీ ప్రభుత్వవిధానములో దైవముచే సమప్రకృతరాసులకు యిచ్చిన గాలి తేక రిరి మంది చచ్చిరి"

"మనము యీ ప్రభుత్వవిధానమును ఎంత నీచముగ చూచుచున్నామో వారికి తెలియజేయవలెను. తెలియజేసిన గాని నూతన విధానము వుట్టుడు."

శిక్షాస్ఫూర్తి 108 వ కెక్వ.నుక్రింద 6 మాసములకాలము సర్వస్వవర్తన గలిగియుండు నిమిత్తము మీకు రూ 500 ల కొక బాండును ఇద్దరిచే చెరి రూ 250 విలువగల జామీనులకు ఏల నీయగూడదో తెలుపుకొనవలెనని నేను మిమ్ముకోరుచున్నాను.

(సం) ఎం. నరసింహం,
సబ్. డి. మేజిస్ట్రేటు

22-12-1921

గోదావరి నాయకులు

వీరిని 22-వ తేదీరాత్రి 11 గంటలైతెంతో కాకినాడకుండి రాజమండ్రి నెంట్లలు బయలుకు తీసికొని వచ్చిరి. ప్రభుత్వము వారిమాటలు నూతనపద్ధతి నవలంబించిరి. 22 వ తేదీనాడు కలెక్టరు (జే.కె. దొరవార) తీర్పుచెప్పి సాంబూర్రీ, కామరాజు గార్లకు చెట్టి యొకసంవత్సరమును, నిరోధి నుబ్బారావుగారికి 6 మాసములను జూమూలు ఖైదు విధించిరి. రాత్రి 7 గంటలు తాటిసతనవార నెంట్లలు జైలుకు తీసికొని పోవుటకు పిలు లేదు. అందువలన 22 వ రాత్రి కాకినాడ సభాభయములో నుంచి ములునాడు ఉదయము రాజమహేంద్రవరము తీసికొని వర్తనని అందజునుకలచిరి. కాని ఆకస్మికముగా రాత్రి 8 గంటల జల్మాబండ్లనై నాయకుల నెక్కించి రైలుస్టేషనుకు గొంపోయి, రైలులో నెక్కించిరి. రాత్రి 11 గంటల ఇచ్చట రాజమండ్రి స్టేషనులో దిగి నవ్వడు స్టేషనులో మామూలుగా ఉండు చీకడులు ఏలా కోరి ఆ సోయి యున్నవి. ఒక్కటిపముమాత్రమే ఉన్నది.ఉన్న జల్మాబండ్లన్ని యు పోలీసువారే తీసికొని నాయకుల నెక్కించుకుపోయిరి. వారి నివృట్ల సభాజైలులోనైన నుంచక తిన్నగా నెంట్లలు బయలుకుం దీసికొనిపోయిరి. సంగతిసందర్భములట్టివాడ కలెక్టరుగారు ఈరేర్పాట్లు అన్నియు ముందుగానే చేయించి నట్లు తోచుచున్నది. నాయకులను దర్శించి వారిని గౌరవించుటకు అరకాశము లేకుండుటకే యీవిధిరపద్ధతినై ప్రభుత్వమువారవలంబించి రని యూహించవలసియున్నది.

మదరాసు అందు సదరకమరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్,

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

ప్రకటన

1922 నం॥ రం జనవరినెల మొదటి తేదీనుండి గోపాలపట్నము విశాఖపట్నము విశాఖపట్నము వార్షి సెక్షనులు మద్రాసు అందు సదరకమరాటా రైల్వేవారి ఆధీనమునుండి బెంగాల్ నాగపూరు రైల్వేవారి ఆధీనమునకు మార్చబడును. గనుక ఇకముందు పైన తెలుపబడిన సెక్షనులకు సంబంధించిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములన్నియు కల కత్తాలోనండు, బి.ఎన్. రైల్వే, జనరల్ ట్రాఫిక్ మానేజరుగారికి వ్రాయవలయును.

సుగుణవిలాససభ:-వీర మంగళవారము (27-12-21) సాయంత్రము 5 గంటలకు విజ్ఞాపియాహాలులో నల్లి నాటకము ప్రదర్శింతురు.

స్వామిస్థానవార్తలు

యం. యస్. రామస్వామయ్యగారి కేసు

ఫీఫ్ (వెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు క్రింది) నాథ్ రిచ్చి 7 వ జనవరికి వాయిదా వేసిరి:

మద్రాసుప్రభుత్వ ఫీఫ్ క్లెరికరీ, హోంసెక్రెటరీల వద్ద నుంచి తెప్పించ గోరిన కాకితము ఎవిడెన్సు అట్ట 123 వ కెక్వ.క్రింద తెప్పించుటకు పిలు లేదని క్రాసుప్రాసిక్యూటరు వాదించెను. ఈవాదము సరియైనది. ఈకారణము చేతనే మలబారు కలెక్టరు, పోలీసు నూపర్నెంటు, మాపీకావిప్లవములగుర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి వ్రాసిన కాకితము గూడ తెప్పించుటకు పిలు లేదని వాదించెను. ఈవాదము గూడ సరియైనది. సాక్ష్యమునకు గోరబడిన అలీముసారియారు, కూలిపులాక్కో అస్సంబట్టిగార్లు మరణశిక్ష విధింపడి కోయంబుత్తూరు జైలు లోనున్నార గాన కోర్టుకు తీసుకువచ్చుటకు పిలులేదని మద్రాసు యాతరత్తన నొప్పుకొనబడినది. వీరివిచారణనిమిత్తము కమిషన్ పంపవచ్చునని వాదించిరి గాని ఏకాత్మరత్తానో తెలుపలేదు. ఒకవేళ కాత్మమున్నను కమిషన్ పంపుట యవసరమని కోర్టు వారికి రుజువుచేయవలసియుంటుంది. వీరిసాక్ష్యము తీసికొనిన యెడల కలెక్టరుపల్లెమునాడును సైనికులు చుట్టవేసి, ముచ్చెలు తీయకుండ నేలోపుబ్రవేశించి, సమాజులకాటంకము కలిగించిరిని తెలుసని మూలముచెప్పిరి. ఇది రుజువుచేయుటకు తిరుగండలో నింక వశమునామీలు రాగలరు గాన వీరికి కమిషన్ పంపుట యవసరము. మలబారు నూపర్నెంటు హించికాకు అయ్యూ సాపాబ్ గార్ల సాక్ష్యము విషయములో, వారు రి మాసముల వరకు చెన్నపురికి రావాలనియు కమిషన్ పంపవచ్చుననియు క్రాస్ ప్రాసిక్యూటరు వాదించెను. మద్రాసు యొప్పుకో నెను. గాన కెక్వ.క్ 508 సి. పి. సి. క్రింద కమిషన్ పంపబడును. ఇతరసాక్షులు 7 వ తేదీకి హాజరుటకు సమన్సులు పంపవలెను.

ఈ క్రిందిసాక్షులకుగూడ సమన్సులు పంపబడును:-

- (1) టి. వి. నెంకటరామయ్యగారు మాపకావిప్లవముల గుర్చి, ఆయన తయారుజేసిన నివేదికతో సహా;
- (2) టి. ప్రకాశంగారు మలబారు అల్లరుల నివేదికతోనూడ;
- (3) న్యూ ఇండియా, డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్, మద్రాసు మెయిలుపత్రికల సంపాదకులు 21-8-21 మొదలు 4-9-21 వరకు వారి వారి పుటికలతో సహా; వీరు సహాయసంపాదకుల బంధనమైనవి.

(స్వరాజ్య)

మిలబారు

గవర్నరు గారు

విలింగుడక్, ప్రభుదంపతులు సిబ్బందితో 28 వ తేదీ ఉదయం ఒట్టపాతం చేరిరి. స్టేషనువద్ద నాథ్ గారు, గౌ. మాపీలునాయరుగారు మరకొందరు, ప్రభువుగారికి స్వాగత మొసంగిరి.

ప్రభుదంపతులు రిల్వే కాంపులను చూచుటకు వెళ్లిరి. వీధులు రివ్యూముగ ఆలంకిరింప బడియుండెను. రిల్వే కమిటీ ఆధ్వర్యములగు కోరు నాయకుగారు రిల్వేకమిటీ సభ్యులను గవర్నరుగారికి కరుకపరచిరి. కాంపులనందుకువారి కష్టములను ప్రభుదంపతులువిచారించిరి. విలింగుడక్ ప్రభువుగారు కాంపులో జననమొందిన శిశువులకు రెండు నెండిగన్నులు పాటు త్రాగుటకు ఇచ్చెదనని వాగ్దాన మొసంగెను.

పిమ్మట ప్రభు దంపతులు ఆచటయండు ఉన్నత పాఠశాలకు వెళ్లి కొంతకాలము గడపిరి.

పిమ్మట దంపతులు తియ్య కాంపుకు వెళ్లిరి. నారాయణ సంబుదిహిమగారికోర ననుసరించి విలింగుడక్ ప్రభువుగారు బాలురకు వస్త్రములు పంచిచ్చెల్లెరు.

పిమ్మట స్వయము బండిలో ప్రభుదంపతులు కల్లికోట వెళ్లిరి.

రహి టికోగుల త్యాగము మలబారు డివిజన్ రహి టికోగులు ఒక దిన శీతమును విరాళముగా నొసంగి 1500 మందికి సంకర్షణ గావించిరి.

గవర్నరుగారి గౌరవాధిమై కల్లికోట మలబారు కల్లికోట గొప్పమందు జరిగెను. ప్రభుదంపతులు ఆ విందునకు వెళ్లిరి.

24 వ తేదీ రాత్రి స్వయము బండిలో ప్రభుదంపతులు కల్లికోట వదిలి ఉదకమండలమునకు ప్రయాణమైరి.

జి. ర. తేవధూగారు 21-వ తేదీ కల్లికోటచేరిరి. రిల్వే కమిటీ సభ్యులతో కలసి ముందు జుగువలసిన కార్యక్రమము గురించి ఆలోచించు చున్నారు. "మలబారు, హిందూదేశము, అను విషయమై వీరు 28-వ తేదీ ఉపన్యాస మొసంగవలెను.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1921-వ సం॥ డిసెంబరు నెల-26వ తేదీ

సోమవారము

రీడింగు ప్రభుత్వ పత్రము:

గాంధీమహాత్ముని సమాధానము

(01)

మూలవ్యాప్తతలకు రీడింగు ప్రభుత్వ విచ్చిన

ప్రత్యక్షమగు గాంధీమహాత్ముడు అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధితో ముచ్చటించెను. రాజకీయ ప్రసంగము మహాత్ముని ముందు పెవ్వతేనెను. బేల్పుయవరాజుగారి కట్ల ఏమాత్రమయినను అసూయ గనుక అచటకుగాని, వారి నవమానకరచుటకుగాని, కాంగ్రెసుసభాము తెవ్వియు తలపెట్టలేదు. అట్టిపని జరుగగూడదని, కాంగ్రెసుసభమును స్పష్టముగ తీర్మానించెను. మహాత్ముడు చెప్పినటులు, బహిష్కారము కేవలము ధర్మసూత్రముకొర కవలంబించబడినది. అధికారవర్గ బలిమిని వృద్ధిజేయుటకు యవరాజు గమనము తోడ్పడునని దేశము భావించుటచే, ప్రజలు స్వాగత్యోత్సవములందు పాల్గొనరయిరి. స్వాగతి బహిష్కారము, బ్రిటీషు ప్రజల నవమానకరచుటయని రీడింగు ప్రభుత్వ తెలిపిన విషయమున, మహాత్ముడు నిరాకరించుచున్నాడు. బ్రిటీషు ప్రజలను, బ్రిటీషు అధికారులను బహిష్కరింపగల తప్పుని మహాత్ముని యుద్దేశము. అధికారవర్గ వర్ధతలను సహించక, అందోళన జరుపుట బ్రిటీషు ప్రజల నవమానకరచుటయని భావించుచో, తా నట్టిదోషము నొనర్చితి ననియే గాంధీ యంగీకరించుచున్నాడు. రాజకీయ నిధి, దేశములో గలిగిన యఖండ ప్రభోధపు నిజార్థమును గ్రహించబాలకబోయెను. భారత జాతీయ ప్రభోధము ఏ జాతికి గాని ఏ వ్యక్తులకు గాని పోధము నహించుట లేదు. ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానమును తొలగించుటకే అది యుద్దేశించుచున్నదని, మహాత్ముడు మరియొకమార్దు స్పష్టపరుచుచున్నాడు. అందుచే నిర్బంధాత్మునిని విడిచినంతమాత్రమున, జాతీయ ప్రభోధ ముడగిపోవదు.

మరియొకసంగటిని గమనింపవలయును. ప్రస్తుత సమయమున, సహాయనిరాకరణవలంబులు అనన్యదంబు మారంభింపలేదు. అధికారవర్గము, దార్శన్యరహితమును ధృఢపద్ధతు నగ్నునాందోళనము నడగద్రోక్కటకు ముందుగ ప్రారంభించిరి. సభలను కావించుటకు ఏలులేదు. శాంతి ప్రవర్ధనము నిమిత్తము సేవకసంఘములను స్థాపించవలసిలేదు. మానవుని జన్మస్వాతంత్ర్యము లీరితిని భంగకరుచుండ, లా, ఆర్థికసంరక్షణ మిందుమూలమున నెటులకొనసాగునో తెలియదు. ఏ న్యాయ మయినను, ఏ క్రమమైనను స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలిగించిన పిమ్మట, దాని ప్రయోజనమును కోల్పోవును. అట్టిది న్యాయ మను నామమునకు అర్హము గానేరదు. ఏ న్యాయమునకును సరిపోవని క్రమములు లా నివరణచట్టమును న్యాయమని పలికి, దానిని విచ్ఛలవిడిగ ప్రయోగించుటచే న్యాయభంగము కలుగునుగాని న్యాయపోషణము కలుగజాలదు. గాంధీమహాత్ముడు చెప్పినటులు, మానవుని ప్రధాన స్వత్వములను భారతవర్షము

ముందుగ సంరక్షింపవలయును. గాంధీమహాత్ముని యభిప్రాయ మేమియో తెలియలేదని పలుకుట కవరికిని ఏలుండదు. "నేను సమాధానము గురువలయునని ఆత్మరము జూపుచున్నాను. కాండు టేబిలు సమావేశము నాకు కావలసినదే. తెలిసికొన దలచువా రందరకును మా సంగతి స్పష్టముగ తెలియవలయునని నేను కోరెదను. నేను వరతుల నేమియు విధించుట లేదు. కాని, కాన్పు రెన్నును జరుపుటకు ముందుగ నాపై వరతులను విధించుచో, ఆ వరతు తెవ్వియో నేను ఖరీదీంపవలయును. అవి నాకు ఆత్మహత్యాకరము లగుచో వాని సంగీకరింపనందులకు నన్ను క్షమింపవలయును," అని మహాత్ముడు సూచించుచున్నాడు. ప్రస్తుత విషయస్థితికి, ప్రభుత్వపు తీవ్రనిర్బంధవిధానమే కారణ మనుటకు సందియము లేదు.

దానిని ముందుగ తొలగించి, శాంతిమార్గముల సరికట్టనందులకు అధికారవర్గము పశ్చాత్తప్తహృదయము గనుకరచుచో, ఆపివృత్తి ప్రస్తుత స్థితి సడలుట కవకాశ ముండును. అటుల గాక, కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు చెప్పినటుల ప్రభుత్వమువారివార్యము లన్నిటియందు బెదిరింపు గనుపించుచుండి, సమాధానము గురువలయు మార్గ మెటులేర్పడును? సహాయనిరాకరణోద్యమ మొకవ్యాధి గాదనియు, వ్యాధి యొక్క చిహ్నమనియు, మహాత్ముడు పలుమారు తెలుపుచుండును. చిహ్నము నడగద్రోక్కనంతమాత్రమున, వ్యాధి గురువరద. రీడింగు ప్రభుత్వ గాంధీయద్దేశమేదియనినన, ఆతను ప్రజల నగ్ని కత్తికలు తొను గావించుచున్నాడు. ఇట్టికరీక్ష దేశమునందెవరకెన్నడును తలపించియుండలేదు. దార్శన్యమార్గమునకెన్న, ఆత్మజలమునకు వేయుమంగు లెక్కడుకత్తికలదని తెల్లమయినది. ధర్మజలముముందర, అత్త్రుజలము కుహనాబలమని నానాటికి ఋజువగుచున్నది. దార్శన్యమును దార్శన్యముచే నడర్కొనట సులభము. కాని, అహింసను దార్శన్యముచే నడర్కొనుట దుస్సాధ్యమని తెలుచున్నది. ఈ సంగతి సిద్ధాంతరూపమునందంతవరకు తెలిసినను, నేను ప్రత్యక్షముగ నది గోచరించుచున్నది. తొత్త్రుజలమునకెన్న బ్రహ్మజల మధిక మయినదని, వసిష్ఠుడు విశ్వాత్మనుకు ఋజువుజేసినవగిది, అత్త్రుజలముచే బలోద్ధర్మతమైన పాశ్చాత్యప్రపంచమునకు భారతవర్షము ధర్మజలౌత్సాహ్యమును చాటుచున్నది. ఇంతటి మహత్తర సందేశమును ప్రపంచమున కొనగలిగిన హిందూ దేశ భాగ్యమే భాగ్యము. అందునిమిత్తము నిర్దేశింపబడిన గాంధీమహాత్ముడును, వారికితోడ్పడెడి దేశభక్తులును, ధన్యులు. నిర్బంధాత్మప్రయోగము మూలమున, మహాత్ముని సంకల్పమును అతిత్వరతముగ కొనసాగించుచున్న రీడింగు ప్రభుత్వమును, వారికి తోడ్పడిన వారలను చిరతరస్మరణీయులు.

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘము

(01)

సూతన కాంగ్రెసువిధానము ననుసరించి, అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమే విషయ నిర్ణయ సభాస్థాన మాక్రమించుచున్నది. ఈ సంఘము వారు నిర్ణయించెడి తీర్మానము లందుచే, అత్యంత ముఖ్యము లగుచున్నవి. భావికర్తవ్యమును తెలిపెడి ప్రధానతీర్మానము గూర్చి చర్చ విశేషముగ జరుగుట సహజము. సవరణలనేకముల నుపపాదించుట సహజము. చిత్తుతీర్మానములలో ప్రధాన తీర్మానము నాగపురపు కాంగ్రెసు సభాతీర్మానమును మరల బలపరచుచు, దార్శన్యరహిత సహాయనిరాకరణపద్ధతిని ఎక్కుడు చురుకుగ కొనసాగించుటకు నిశ్చయము గనుబటు

చున్నది. వాలంటీరుసంఘములలో 18 ఏనుగులకు పైబడినవారందరును సభ్యులుగ చేరవలయుననియు, జాతీయకళాకాలము, మరియితరకళాకాలమును ఏలగునంతవరకు తమవనులను కట్టిపెట్టి, విద్యార్థులను ఉపాధ్యాయులను వాలంటీర్లుగ చేర్పవలయుననియు, సభలనిషేధమును సరకు జేయక కమిటీ మీటింగులను బహిరంగసభలను చుట్టును ఆవరణ యున్న ప్రదేశములలో జరుపవలయుననియు, ప్రజలు తయారయినచోటులనెల్ల శాసనాతిక్రమణము నేర్పాటుజేయవలయుననియు, వ్యక్తుల శాసనోల్లంఘనము, ప్రజల శాసనోల్లంఘనములపైన దృష్టిసంతను నిగుడింప ఏలగుటకు మిగిలిన కాంగ్రెసు సంచలనమునంతను అవసరమగునంతవరకు కట్టిపెట్టవలయుననియు, మూలము కాంగ్రెసుసంఘములను నిలిపియుంచి సాధ్యమగునపుడు వానిని ఉపయోగించుచు, కాంగ్రెసుసంఘముల అధికారముల నన్నిటిని గాంధీమహాత్ముని కొనగలకును, అవసరమగునపుడెల్ల అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమునుగాని, వర్కింగు కమిటీనిగాని సమావేశకరచు సభికారమిచ్చి తమకు పిమ్మట వచ్చెడినాయకుని నియమించుటకు మహాత్ముని కధికార మిచ్చుటకును, మహాత్ముడు గాని వారిచే నియమింపబడిన నాయకుడుగాని అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారియనుమతి లేనిది ప్రభుత్వమువారితో సమాధానము జేసికొనుటకుగాని కాంగ్రెసు అనుమతి లేనిది కాంగ్రెసుక్రీడను మార్చుటకుగాని ఏలులేకుండుటకును, ప్రధానతీర్మానము ఏర్పాటుజేయుచున్నది. మిగిలిన తీర్మానములుగూడ చాలము ఖ్యమయినవే. సహాయనిరాకరణ కార్యక్రమము తోపూర్తిగ నేకీభవింపనివారు సయితము, కిలాఫాత్, పంజాబు, స్వరాజ్యసమస్యల వరిష్కార మవసరమని తలచుచుచో, స్వదేశోద్యమమునకును, మద్యపాననిషేధమునకును, అస్పృశ్యతానివారణమునకును తోడ్పడవలయునని, రెండవతీర్మానము కోరుచున్నది. ఈ తీర్మానము చాల ముఖ్యమయినది. సహకారమువలన లాభ మెంతవరకు గలదో, మితవాదులకు సయితము తెలిసినదీ. కాంగ్రెసు కార్యక్రమవివరముల కన్నిటిని అంగీకరింపనివారు సయితము, ఈ తీర్మానము సూచించెడి విషయముల నిమిత్తము పాటుబడి ప్రజల స్వయం సహాయ శక్తికి ప్రోద్బలము కలిగింపవచ్చును. ఈ తీరున సహాయనిరాకరణవలంబులును, తదితరులును గూడ తమతమ విధేయములను వెనుకకు బెట్టి, ప్రస్తుత సందిగ్ధసమయమున దృఢసంకల్ప చిత్తులై కలసి కృషిసలుపుచో, స్వరాజ్యము అతి తీవ్రకాలములో నుస్థాపితమగును. మలబారునకును బాంబాయిఅల్లరులకును, తుర్కిని, కాంగ్రెసు విధానమునకును, సంబంధించిన మిగిలిన తీర్మానములు, అవసరము లయినవి. ఈమారు కాంగ్రెసు సభ యవలంబించెడి తీర్మానము లత్యంత ప్రాముఖ్యము లయినవి. వాని యవలంబనము పైన దేశపు భవిష్యద్దేశ యాధారపడియుండును. కాంగ్రెసు నిశ్చయముకొరకు హిందూ దేశమే గాక, నాగరిక ప్రపంచమంతయు నిరీక్షించుచుండుననుట సత్యము. కాంగ్రెసుసభ ప్రజలహృదయవాంఛలను ప్రతిఫలించజేయును. కాంగ్రెసునిర్ణయములు అమోఘము లయినవి. కాంగ్రెసు సంకల్ప మింతవరకు అవిచ్ఛిన్నముగ కొనసాగుచున్నది. అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసుసభయందు వెనుకటిసభలకన్న గూడ ఎక్కుడు విశేష మొకటి గలదు. స్వరాజ్య స్వరూపము నది ప్రత్యక్షము జేయుచున్నది. ఆసందర్భము గాంచెడివారు ధన్యులు.

రాటము : మద్రాసు శాసనసభ

రాటముల గూర్చిన తీర్మానమును నిరాకరించి, మద్రాసు శాసనసభ శాశ్వతకారవమును సంపాదించెను. యంగు ఇండియాపత్రిక శాసనసభలో జరిగిన చర్చనగూర్చి ఇటుల వ్రాయుచున్నది.

“ ఒక్క విషయము ముచ్చటగ నున్నది. రాటము అధికముగ బంకిరాదని మంత్రిగారు వ్యక్తీకరించియుండ; మద్రాసు ప్రభుత్వపు అధిక పండితుడు, ఈ విషయమై ముందు వెనుకల నరయవలె సని మంత్రికి ఫలహా నిచ్చెను. నానాటికి గారిద్యోపిడితు లగుచున్న వ్యవసాయదారులకు, నూలువడుకుటవంటి వేరొకవృత్తి యుండుట యవసరమని డాక్టరు స్టేటరుగా రంగీకరించుచున్నారు. దురభిమానగ్రస్తులగు సభ్యులు, వారి యభిప్రాయమును నిరాకరించిరి. వీరు నిజ మెటులున్నదోకను గొనుటకు సంగతులను చదివిగ్రహించరు. చెన్నరాజధానిమిగుల సన్నని నూలువస్త్రములను తయారు చేయుచున్న దను సంగతಿಯయినను వీరికి తెలియదు. తనజీవితకాలమునంతను శాస్త్రవర్తిశోధనముతోను, పెద్ద సంపెనలను నెలకొల్పుటకు ప్రోత్సాహము గలిగించుటతోను గడపిన డాక్టరు రాయవంటి సుప్రసిద్ధ శాస్త్రజ్ఞులు సయితము రాటము సభిమానించుచున్నారను సంగతినయినను కనుగొనుటకు, వీరు శ్రమపీడికొనలేదు. ఇట్టిస్థితిలో రాటపుసంక్షేమమును గ్రహించిన గొప్ప కుటుంబపు స్త్రీయను, పురుషులను స్వదేశవస్త్రముల యువయోగమును వ్యాపింపజేయు నిమిత్తము వీధులవెంట తిరిగి వాని నమ్ముట యవసరమగుచున్నందులకు ఆశ్చర్యపడనేలకే ”

ఈజిప్టుపరిస్థితులు

ఈజిప్టు పరిస్థితులు మరల వివరముగచున్నటుల తెలిపియుంటిమి. జాగుల్ పాషాగారు సహాయ నిరాకరణము నవలంబించి నిశ్చయించిరి. వారిని మిలిటరీవారు సూయజుకు కొనిపోయిరి. జాగుల్ పాషాగారి తరపునగాని అతివాదు లెవరితరపున నయిన గాని శ్యాంకులలో వేసికొనిపోయిరి. కమిషనరుగ ఆలెస్ట్రీ ప్రభువుగారి ఉత్తరవు లేనిది వారి కీయవల దని ప్రకటించబడెను. ఇట్టి యుత్తరువు మిగుల కఠినమని వేరుగ చెప్పనక్కరలేదు. మితవాదనాయకులగు అద్లీ పాషాగారిని మరచుచున్న వారు సయితము ఇట్టినిర్బంధములగూర్చితమయ సమృద్ధి నూచించుచు లాయడుజార్జిగారికి తంతి వార్త నంపిరి. ఈజిప్టు సమస్యను పరిష్కారము జేయనిచో నేమి యనర్థములు వాటిల్లునో ప్రజలగువా రిదివరకే తెలిపియుండిరి. సర్. వెలంబయ్యు ఛిరాలుగారు లండను ట్రెజ్యూరరీకికు వ్రాయుచు, నిర్బంధముల నవలంబించి శాంతి నెలకొనినటుల భావించుట లాభకరము గాదనియు, అద్లీ పాషాగారి రాయబారము తిరిగి వెడలిన పిమ్మట సహాయనిరాకరణము ఆరంభమగుచో, నిరాశజేడిన ఈజిప్టు ప్రజలు దాని నెంతటి ప్రముఖ కొనసాగించెదరోయూహించుటనియు ఛిరాలుగారు కోరుచున్నారు. ఛిరాలుగారు ప్రజాస్వాతంత్ర్యవాదులు గారు. అట్టివారు సయితము, బ్రిటిషువిదేశకార్యాలయ మొనర్చిన దోసమును అసందిగ్ధముగ వెల్లడించినను, ఈజిప్టు దేశాధికారులకు ప్రాతమార్గ మొక్కటే స్ఫురించుచున్నది.

స్వరాజ్యగమనము

జాతీయసంరంధమున, అంత్యరంగము ప్రవేశించినది. దీనియందు తొలుతను తేక, దార్జిలింగమున కేమాత్ర మెడమియక, దేశము త్యాగప్రతమును బూని, స్వధర్మమును నిర్వహించుచో,

స్వరాజ్యసిద్ధి వెంటనే కలుగకమానదు. గాంధీ మహాత్ము డి విషయమై యంగు ఇండియాపత్రికలో నిటుల వ్రాసెను.

“ కాంగ్రెసు సభ శాంతముగ జరిగించుచున్న వనిని కొనసాగనిచ్చుచో, ప్రస్తుత ప్రభుత్వస్థానము నాక్రమింపక మానదు. ఈ సందర్భమును ప్రభుత్వమువారు సహనముతో వీక్షింపజాలరు. కాంగ్రెసు సభ, జీవించియుండదగుచో, తన మార్గమునుండి అణుమాత్ర మయినను తొలగజాలరు. ప్రస్తుతవరీక్ష కడి తాగుచో, అందులకు ప్రభుత్వమువారి సహనము గాక, ప్రజలపై దానికీ గల కలుకుబడియే కారణ మగును. ఈ దృష్టితో కరిగించునెడల, ప్రభుత్వమువారి పందెమునకు పిమ్మట కాంగ్రెసు సభ నిలచియుండుటయే స్వరాజ్య మగుచున్నది.”

దేశభక్త దేశభాయిగారు

యంగు ఇండియా పత్రికా ప్రకాశకులును, గాంధీమహాత్ముని ప్రధానానుచరలు నగు మహాదేవ దేశభాయిగారు, ఇండిపెండెంటు పత్రికను వ్రాసి ప్రచురించినందులకు వారిపై సంవత్సరపు కఠిన శిక్ష విధించబడెను. ఇండిపెండెంటు పత్రికాసంపాదకు లగు జార్జి జోసెఫ్ గారు అరెస్టు అయిన వెంటనే, మహాదేవ దేశభాయిగారు ప్రింటరు, పబ్లిషరుగ నుండిరి. రెండువేల రూపాయల ధరావతు గోరగ చెల్లించిరి. అనతికాలములో ప్రభుత్వమువారి సాక్షాత్తును స్వాధీనపరచుకొనిరి. అందుమీద, మహాత్ముని సలహా ననుసరించి, దేశభాయిగారు వ్రాతప్రతిని ప్రచురించిరి. అందుకొరకు వారు కారాగృహమున కేకవలసినచ్చెను. వారిస్థానమును మహాత్ముని కుమారు లగు దేవదాసు గాంధీగారాక్రమించిరి. టైపుకొట్టిన మరెయొక ప్రతి మరల ప్రచురింపబడెను. నాయకుల నిర్బంధము దేశమున గల ఉత్సాహమును మరింత హెచ్చుజేయుచున్నది. ప్రజలకు విషయ మాసన్న మగుచున్న దనుటకు సందియ మేమి గలదు?

తగినరాష్ట్రము

లా, ఆర్డరుకు ప్రోత్సలము గలిగించి, అందు నిమిత్తము ప్రభుత్వమువారు దీసికొనడి చర్యలకు తోడ్పడని రాష్ట్రమున ప్రజలు స్వకరిపాలనము ననుభవించ నర్హులుగారని కయొసీకుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. కయొసీకుపత్రిక సూచించిన పరీక్ష, మద్రాసు రాష్ట్రము తాలియుండుటచే మద్రాసు నకు నూండుగ స్వకరిపాలన మొసగగూడదాయన, సిటిజనుపత్రిక యడుగుచున్నది. అనుభవ మిందుకు విరుద్ధముగ నున్నది. ఆందోళన మే రాష్ట్ర మెక్కుడుగ చేయునో, ఇంతవరకు ఆరాష్ట్రమున కేహక్కు లెక్కువగ ప్రసాదించబడుచుండెను.

కలకత్తా హరతాళము

యవరాజగమన సందర్భమున కలకత్తాలో భారతీయులు నివసించెడి ప్రదేశమందంతటను హరతాళము పూర్తిగ జరిగె ననియు వీధులలో దీపములు లేకుండుటచే నగరమంతయు చీకటి యావరించె ననియు, అస్సోసియేటెడు ప్రెస్సువార్తయే తెలుపుచున్నది. వందలకొలది వాలంటీరులను, నాయకులను నిర్బంధించినను, అధికారుల పట్టుదల కొనసాగకపోయెను! వారు నేర్వదగినపాత మెద్దియో గోచరించుటలేదా?

జాతీయసభాయాత్ర

(మా ప్రత్యేక ప్రతినిధి)

II

జాంబాయి దిశంబు 28:— శిశుకాలమునందు ప్రయాణ మర్థులకును దుష్టులకును కష్టముగ నుండును. నేను డిల్లీ అమృతసంగమ శాగ్రతము కాంగ్రెసు యాత్రలను తేసియుంటిని చెప్పి పురి ప్రాంతమునం దీయేడు చలికాలి యధికముగ నున్నటులు గనుపడినది. రేణిగుంట దాటితొడగె శిశుకాలతాళరణము కలుగను బుట్టించింది. కంబముల యవసాము గోచరమైనది. భాదీపట్టలను జరపించి మనుగులెట్టుకొనుట యవసరమైనది. వేదలకు పల్నాటి దుష్టులు కర్మాణకంబజములు చలి నాత్మకు జాతీయందగును శ్రీమంతులకు స్వామిత్వము ట్విడుదువులు గావలసిన యవసా మే వని ప్రశ్నగలిగినది. ఇది నాంగరీప్రకాశము లక్ష్మీవిశాఖముగాని ప్రాణావసరముగాదని తోచినది. కొట్ల కొలది ప్రజలకు ప్లవేళ మునందు సహజమైన వస్త్రధారణమున కవసరమైన పద్ధతులు పుష్కలముగ నుండగనే కేవల మాదంబరమునకు గాని నాగరిక ప్రకృతిమునకుగాని అధికార కరమాప్రాతితికుగాని శిశుదేశములకు సహజమైన వస్త్రధారణలను వాడుట భారతీయుల పతితదేశము విశేషము చేయుచున్నది. ఎవరేశముల శిశోవస్త్రపరిస్థితులకు దగిన దుస్తులను వాడు ధర్మములు భావత్సంకల్పము. ప్రకృతివిలాసము. నవనాగరీత్యము మాయవిశాఖము నందు కలగజేయులను ముంచివేయుచున్నది. మాయవిలాస సురక్షణమే ప్రభుత్వధర్మముగ జరిగిమించినది. విదేశవస్త్ర వ్యాపారమును మద్యవ్యాపారమును సంగమించుట యధికారభృచ్చు వని ప్రభుత్వము ప్రకటించుచు భృషంకరములు జేయుచున్నటులు భ్రమపడుట విచిత్రముగ నుండును. ఆర్థిసంక్షోభమున కేర్పడిన స్వదేశవస్త్రప్రతిము జాతీయమున కేర్పడిన దని యొక రాష్ట్రపాలకుడును లక్ష్మీ ద్యేమముగ నొక మహానుభావుడును వ్యాఖ్యానము చేయుచున్నట్లు భారతజాతీయత్వంతో మగవ్యమగుచున్నది.

జడంబరయును నేపథ్యప్రస్తావన. మొదటి రాత్రియందు గల చలి రెండవరాత్రియందు లేదు. వాడీప్రాంతములం దెప్పటి యష్టమే గలదు. సహజముగ పడమటి కనుమలమీదను శిశుల మెక్కువగ నుండవలయును. కాని ఈయేడు వ్యతిరేకముగ నున్నది. జాంబాయి ప్రయాణమునకు దాంధ్రులకు వాడీ జంక్ ను కూడలిగ నున్నది. ఆంధ్రదేశము లండను సామన్యముగ హైదరాబాదు వాడీమార్గమునను జాంబాయి జయనముచేయుదురు. వాడీయం దాంధ్రదేశ సేవకులు చాలమంది గతిసిరి. శ్రీమతి అన్నపూర్ణదేవిగారస్వధర్మగనున్నను జాతీయాత్రను సేవించుటకు వెడలినది. యావతీన మట్టియాత్రాదీక్షను వహించుచున్నట్లు తురుపులసంగతిని కలపెట్టవలయునో రేణో కాలము దెలుపగలదు. విజయవాడ బాపట్ల రాజమహేంద్రవరము మొదలగు స్థలములనుండి చాలమంది ప్రతినిధులు వాడీకి కేరి. మాడవరగతి బండ్లయందు ప్రయాణికు లనుభవించెడి యాతిన వర్ణనాతీతముగ నున్నది. మనుష్యులకు నిలువబడుట కై నను స్థలము లేదు. పశువులతోడ్పడువలె ప్రయాణికులం బండ్లలోనికి నెట్టుకొనిపోయిరి. శిశుల కష్టముల వాలించెడివారెవరు? మాడవరగతి ప్రయాణికుల విషయమై ఏమి సంఘము తేర్చడినను తీర్మానములను తేసినను సవిమృతాక్షరములగ నున్నది. శిశువస్త్రములు ప్రస్తుతము గల రైల్వేపరిశాల శమునం దెప్పుడును సంతరింపజాలవు. శ్రీమంతులకు తెల్లవారికి మొదటి రెండవ తరగతి బండ్లను రిజర్వుకు గదులును నున్నపుడు శామాన్యుల గతి యెటు బుండిన నేమి! ఆంధ్రప్రతినిధులందు చాలమంది లోకమాన్యుని వాసస్థానమును మహారాష్ట్ర పా ప్రాశ్చ్యము నకు రాజధాని యును నై న పునవాయాత్రను సేవించుటకు నిలిచిరి. స్వరాజ్యయాత్రకులకు స్వరాజ్యచాత్యతేత్రసేవనమును నవసరము గదా! దేశభక్త కొంత వెంకటప్పయ్యగారు డాక్టరు పట్టాభిశేకారామయ్య గారు మొదలగువారు గురువారము జాంబాయినుండి బయలుదేరిరి. శుక్రవార ముదయమునను అచామదాబాదునకు దేశీయం దురు. మేమును సకాలమునకు శుక్రవారమునాడు జాంబాయికి కేరిమి. వారివారి యనుకూలానుసారముగను అచామదాబాదు నకు పయనము నేర్పరచుకొనుచున్నాము.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞంభణము

అ హ మ దా బా దు లో దేశీయ మహాజన న బా స్థాయి సంఘ సమావేశము తీరానములు

అహమదాబాదులో మోతీలాలు నెహ్రూ సతిగారు స్వదేశీ ప్రదర్శనము ప్రారంభించును

రీడింగు ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము-మహాత్ముల విమర్శనము

లాహూరులో వాల టీకలపై గొట్టములలో నీళ్లు వర్షి చెదరగొట్టుట

నవంబరు 27 నుండరి రావుగారికి సెక్యూటీ నోటీసు

దేశీయ మహాజన సభ

ఈ మహాసభ అహమదాబాదులో నొక్కడినను మూత్ర మే జరుగు నూచనలుగలవు. ముఖ్యవిషయములను గూర్చిన తీర్మానములు అన్నియు అనాడే ఆమోదించబడును. 23-వ తేదీని కార్యసంఘమువారు ఆరుగంటలపేపు చర్చించిరి. 24-వ తేదీని విషయనిర్ధారకసభవారు చర్చింపబడిన తీర్మానములను నిర్ధారణ చేసిరి. అందు ముఖ్యమైనవి వలంటీరు సంఘములు, ఆర్జీల్లంఘనమును విస్తరింపజేయుటకు ననియు అందువలన నింకను హెచ్చు మంది శైర సాలకు పోయెననియు అన్ని కారణములును నూచించుచున్నది.

కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ

అహమదాబాదులో 24 వ తేదీ మధ్యాహ్నము హాకీం అబ్దుల్లాఖానుగారి ఆధ్యక్షత క్రింద స్థాయిసంఘ సమావేశము ప్రారంభమైనది. అబ్దుల్లాఖానుగారిని అక్టింగు ప్రెసిడెంటుగా నియోజింపవలెనను తీర్మానము ఆమోదించబడినది. పిమ్మట శభవారు విషయనిర్ధారకసభగా నేర్పడిరి. మహాత్ముగారి ప్రధానతీర్మాన ముముఖ్యమైనదియు అతి తీర్థము నగుటచే తొందరపడకుండగని దాని చర్చ 25 తేదీకి నిలుపబడినది. ఆవసరమైనచో నెల్ల ఆ సమావేశము ద్వారా ప్రచారమును నిలిపివేసి వలంటీరు దళముల ఏర్పాటుచేత అధికదీక్ష వహింపవలెను. శ్వశ్రీసంఘ ఆర్జీల్లంఘనమును గూర్చి గూడ ప్రయత్నింపవలెను. కాంగ్రెసు ప్రచార కులలో హెచ్చుమందిని త్వరలో అరెస్టు చేయుట జరుగును. కాని కాంగ్రెసు అధికారము నంతయు మహాత్ము గాంధీగారి కొసంగి మహాత్ముడు చెరసాల కేగిన తన స్థానమునకుండి ఆ యధికారము నంతను కలిగియుండునట్లు మరయొకరిని నియమించు శక్తి కారము గూడ మహాత్ముని కొసంగవలెను. మహాత్ముగారిగారిని వాకితరుచార వా అధికారము వహించువారుగాని స్థాయిసంఘమువారి అనుమతిని బడయుచుండ ప్రభుత్వమువారితో నొడవడిక చేసికొన గూడదు. కాంగ్రెసు సాంప్రదాయమును మార్చునాడను అనునదియే మహాత్ముని ముఖ్యతీర్మానము. పంజాబు ఖిలాఫతు అక్రమములను తొలగింపవలెను. స్వరాజ్యముకొంగవలెనని మాత్రమంగీకరించి అసహాయోద్యమము నంగీకరింపని తేజయులుగూడ బాత్మైకత, స్వదేశీ, మద్యనిరసనము అస్పృశ్యతానివారణములను గూర్చి ప్రయత్నించి కాంగ్రెసు ప్రచారకులకు తోడ్పడవలెనను తీర్మానమునుగూర్చి కొద్దిమంది ప్రాతినిధ్యము వహించినను తీర్మానము ఆమోదించబడినది. 25 వ తేదీని మరల స్థాయిసంఘసభ జరిగినది. మహాత్ముని ముఖ్యతీర్మానమునుగూర్చిన చర్చ మరుగుగా జరుగుచున్నది. నూతన చత్వరారంభమున దౌర్జన్యవిరహిత అసహాయోద్యమమునకుండు సంతృప్తివిశ్వాసముతో మనము ప్రారంభించి వాయువేగమున కార్యసిద్ధిని బడయుదము; తేదా దౌర్జన్య రాహిత్యము ను నిబంధనను తీసివేయుదము. ప్రభుత్వముతో జరుగు నీ పోరాటమున నేదోయొకటి తేలవలెనని ఆ తీర్మానము నుపసాదించుచు మహాత్ముడు నడిచెను.

ఎన్. శ్రీనివాసయ్యగారు

వీరు చెన్నపురినుండి బయలుదేరి 25 వ తేదీ వుధయమున అహమదాబాదు చేరి. ప్రతినిధిగా స్థాయిసంఘ సభయందుండిరి.

యావద్భారత స్వదేశీ ప్రదర్శనము

మోతీలాలు నెహ్రూ సతిగారు 24 వ తేదీని యావద్భారతమును ప్రారంభించిరి. కాంగ్రెసుసభకు వచ్చినవారందరను ప్రదర్శన సమావేశమునకు వచ్చియుండిరి. కాంగ్రెసు సన్మాన సంఘాధ్యక్షుడు వి. కె. పటేలుగారు మున్నగువారు పలువురు దుపస్థునించిరి. ఖద్దరు స్వదేశీబట్టలను ధరించుటవలన ఆతిథిమగ కలగులాభమును పటేలుగారు వివరించి నెహ్రూసతిగారు కాంగ్రెసు విషయమున శ్రద్ధ తీసికొనుచున్నందుల కభినందించిరి. ఆమె భర్తను శత్రునిగాడ అభిప్రాయపడిరి. అందువలన నామె భర్త మినుమడించెనని పటేలుగారు వివరించిరి.

నెహ్రూ సతిగారు ప్రదర్శనమును ప్రారంభించుచు దిన దినమును స్వదేశీవార్షికి ఆతిథియింపగలదు. అందువలన వార్షికలాభము బాగుగా తెల్లము కాగలదని నడిచిరి. ఖద్దరుబట్టలే గాక స్వదేశీబట్టలను వడుకునూలు - చేతిమగ్గుముల నేరేబట్టలు - మిల్లు నేరేబట్టలు మున్నగు యితరకములుగూడ ప్రదర్శింపబడెను. ప్రదర్శనసభకు సుప్రసిద్ధు లగువారు హాజరుండి వచ్చిరి. స్టేటుకాన్సిలు సభ్యుడు భూర్షీగారు వచ్చిరి. వారందరను 24 వ తేదీ వుధయముననే అహమదాబాదు చేరిరి.

కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘము వారు

చర్చించిన తీర్మానములు.

అహమదాబాదు, డిసంబరు 25:- కాంగ్రెసు స్థాయి సంఘమువారి సభ సమావేశముకాగానే వాలంటీరు సంఘములను ఇంక బలపఱచి, శ్వశ్రీ, సంఘ ఆర్జీల్లంఘనమును గురించి గాంధీ మహాత్ముడు మొదటి తీర్మానము నిట్లుపసాదించిరి.

గత దేశీయ మహాసభ సమావేశ మైనప్పటి నుండి భారతీయులు దౌర్జన్య రాహిత్యమును సహించు నిరాకరణ మవలంబించుటచేత నిర్భయము, మనోదైర్యము, ఆత్మత్యాగము, ఆత్మగౌరవములను విశేషవిశిష్టత నొందుటకు వీలుగలదని అనుభవజ్ఞానమును సుపాదించి నందుచేతను,

[ఈ ఉద్ద్యమము ప్రభుత్వమువారి అధికార బలమునకు మూలాధారమును కొన్ని ప్రధానాంగములయొక్క ప్రతిఘటన విశేషముగా ధ్వంసము గావించుటచేతను,

[మొత్తముమీద స్వరాజ్యము సుపాదించుటకు తేజము వాయువేగ మనోవేగములతో నభివృద్ధి చెందుట చేతను,

పంజాబు, కిలాభతు ఘోరపు అన్యాయములను తొలగించి స్వరాజ్యమును స్థాపించువరకు దౌర్జన్య రాహిత్యమును సహించు నిరాకరణోద్యమమును ఇప్పటికింటి ఎక్కువ ఉత్సాహముతో జరుపవలెనని ఈ కాంగ్రెసు మహాసభదీక్షను వహించి, ప్రత్యేకకాంగ్రెసు సమావేశమునందును, నాగపురసమావేశమునందును అంగీకరించబడిన తీర్మానమును బలపఱచుచున్నది.

ఇదియునుగాక ఇటీవల రాక్షసప్రతినిధిగా రిచ్చిన ఉపన్యాసాంశములలో తేజమును, తేజయులను బెడరించుటచేతను, తత్ఫలితముగా భారత ప్రభుత్వమువారి అజ్ఞలను కిరసానహించి రాష్ట్రీయాధికారుల నేతక రాష్ట్రములలో వాలంటీరు సంఘములను నాశనము చేయుటకు సమకట్టి, బహిరంగ సభలను బహిరంగసభ లన నేల కమిటి సభలకు కూడ కాసనవిగ్రహముగాను, అధికారబలమును ప్రయోగించుటచేతను నిషేధించి, ప్రజల ప్రధాన నాయకులను నిర్బంధించుట వలనను,

ఈనిర్బంధవిధాన విజ్ఞంభణము కాంగ్రెసు, కిలాఫాతు ఉద్ద్యమములను, ప్రజలస్వయంకృషిని రూఢిముఠలు కుద్రేంచ

చున్నది. ఆపత్కాలమునందు సామాన్యదృక్పథములతో బ్రవర్తించి కాంతిసంరక్షణమును నిర్బంధములేకనే తేయగలిగిన బాంబయి గవర్నరు సర్. లాయిడు బార్ని ప్రశంసనీయును. ఇతరకాన్య పాలకులు వీరి మార్గము నవలంబించిన యువకాశాగమనము శుభప్రకముగ నుండి యుండును. రీడింగు ప్రభువునకును మితవాద నాయకులకును జరిగిన సంప్రతింపు నిర్భక్తమైన జనిమాటలైలు నంటే తెలిసినది. నిర్భక్త మగునని నమ్మినది నిర్భక్త మగుటయందు వింత తేదు. కాని మానవహృదయమును విమరుదళయం దాకా పాళము పీడించుచుండును. రీడింగు ప్రభువు మితవాదకాయ కులకు ధర్మనిధాంతములను అధికారబలమును తెలిపి సంకృప్తిని గలుగజేయ నెంచెను. అతలి గొన్నవానికడుపు మాటలతో నిండబాలదు. స్వరాజ్యవాదుల కేమికావలయునో వారు వ్యక్తము చేయుచునే మున్నారు. అధికారవర్గ మేమిచేయదలచినదియును వ్యక్తమైన సంప్రతింపుల కవకాశ ముండియుండును. అసహాయోద్యమ మంతయును శామాలాగ్రము స్వరాజ్యమున కేగ్గడినపు డేమికావలయునో యనుగుట తెలిసియును తెలియకను నటించుట యని ప్రపంచకలయును. స్వరాజ్యము పార్లమెంటు టానగవలయు నను శ్వాసశ్వాసయు నంతయును నెరిగియున్నారు. అశ్వాసశ్వాసయు నాచరింపజేయుటకు పరిపాలనభారమును వహించుచున్న రీడింగుప్రభువును వారియా శ్రమలను సేమి చేయుచున్నారో రీడింగుప్రభువు తెలుపుట యును మితవాదులు తెలిసికొనుటయును నవసరము. వ్యాకులిత హృదయాలయిన తండ్రి మదనమోహన మాలవ్యగారును కేవలము పక్షివాదమునకు బూనుకొనిన తెజంట మృగాలును ముంజేమిచేయదులో చూడవలయును. మితవాదులరాజుబారము నిరపయోగమని తలచినటులే ఫలము జరిగినది. వీరరాధాపాచార్యులుగారు మితవాదుల రాజుబార నుప్రక్షుత మనియును వప్రకాశనకర మనియును చెప్పియుండిరి. అధికారవర్గపులం దుండేదానిని ధనాధికారవ్యామోహములు పీడించినను సామాన్యలశ్వాసాహ మేల ముంతరింపదో చున్నామోయుగ మున్నది. అధికారవర్గమువారిబలమును నిర్బంధ వ్యాపకముకై పనియోగించుటకు నిశ్చయించినదని రీడింగుప్రభువు తెలిపియుంటిని. అధికారవారకాత్మ కీ విధానము నిర్బంధ విధానముగ దోచకపోయినను కాంతిసంరక్షణమార్గముగ దోచినను మితవాదుల హితమునైనను రీడింగుప్రభువు మంత్రాలాచన సభ గమనింపలేకపోయినది. అధికారబల వ్యామోహమునందు తాత్కాలికోపయోగము గనిపించుచుగాని భావిప్రయోజనములు గనిపించవు. అధికారనిర్బంధములకుప్రజలేమిచేయవలయునోజాతీయమహాసభ నిర్ణయించగలదు. ప్రతినిధులందరకు కాసనాతి క్రమబలతీర్మానమునకు ముందంజ వేయ గోరుచున్నార గాని వెనుకబడ గోరుట లేదు. క్రమాక కమారంగయ్యగారు, సర్వమూర్తిగార్లు కాంతి వైసికప్రతినిధు జేకాభిమానులందరును జేయుట యవసరమని చెప్పుచున్నారు. విజయరాఘవాచార్యులుగారు స్వదేశీయ మెటులున్నను జాతీయసభ కాగ్రతము తీర్మానమునకు వెనుకకు బడరాదని చెప్పుచున్నారు. ఆంధ్ర నాయకులందరును ముందంజవేయుచున్నా చని తెలుపుట యవసరము. దేశభక్త వెంటిప్పయ్యగారు శ్రీమంత్ ప్రకాశము పంతులుగారు స్వరాజ్యాక్రమ స్వీకారమునకు సిద్ధముగ నున్నారు. శ్రీమంత్ బులుసు సాంబమూర్తిగారు స్వరాజ్యాక్రమమునందు పండితమూసములు క్రిపంచమబార్ని రాజేంద్రుని యతిధిగ నుండుటకు బ్రాకమగారు నిర్ణయించిన శుభవార్తను నేడు బాంబయియుండు విని యానందించితిమి. శ్రీమంత్ సాంబమూర్తిగారి కాంధ్ర ప్రతినిధులు ధన్యవాదముల శనించుచున్నారు. ఆంధ్రయాత్రికులు కొందరు శుకేశ్వరము మధ్యాహ్న మే బయలుదేరి అహమదాబాదుకు పోయిరి. నేడు మామూలుబండ్లు చెడలుచున్నను రైలునందు స్థలము దొరుకుట దుర్లభముగ నున్నది. బాంబయినుండి నిన్న నొక స్పెషలు నేడొక స్పెషలు పోయినవి. నేటిరాత్రివిడియందు నేను పర్యవసానేత దలచితిని. రేడటి యువకులనుకల భాదీనగరము చేరుదును. శామూదకాబును భాదీనగరమునుండి బ్రాయగలనని నమ్ముచున్నాను.

ఒక సందర్భ:- గత శుకవారమునాడు పత్రిక యందు రి వేది 1 వ కాలమునందు 4 వ పంక్తిలో "కాసుల దండరి" అనుటకు బదులు "రు 6" అని జరుపవలెను. 6 వ పంక్తియందు "గొలుసు రు 6" అనుటకు బదులు "రి" అని జరుపవలెను.

విద్యార్థి సంఘము:- ఈవెల 27 వ తేదీ మంగళవారము సాయంత్రం 5.30 గంటలకు గొ. శాస్త్రియమ్మార్చి ఎం. పంతులుగారుపావుగతి యాజమాన్యమున విద్యార్థి సంఘసభ్యులు బృహస్పల యను తెలుగుశాటకమును సౌందర్యమునను నుండ ప్రదర్శించును.

అహమ్మదాబాదు ప్రాముఖ్యత

(1)

అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసుకు వెడలు ప్రతినిధులకు పరమార్థకముగ నుండులాగున కాంగ్రెసు ఆహ్వాన సంఘమువారు నగరప్రాముఖ్యతను, నగరమునందు చూడదగిన ముఖ్యవిషయములను వివరించుచు నొక చిన్న పుస్తకమును ముద్రించిరి. అందలి సారాంశమును మాత్ర మించుట జూందు పటముచున్నాము.

అహమ్మదాబాదు నగరచారిత్రము సుమారు ఎనిమిది తొమ్మిదివందల సంవత్సరములక్రిందటినుండి ప్రారంభమైన దని చెప్పవచ్చును. ప్రాచీనభారతమునకు దీనినగరము వన్నె కెక్కియుండకపోయినను, మధ్యకాలమునుండి గుజరాతు రాష్ట్రమునకు ముఖ్యపట్టణముగ నున్న వర్తకమునకును - పరిశ్రమలకును ఉనికిపట్టె నెనిమిదివందలది. అహమ్మదాబాదు నగరమునందు ఒక్కసంవత్సరమునకు దక్క మరెవ్వరికైనా వికలక్షణములను సాగుచున్నారే. అహమ్మదాబాదు సమృద్ధిని దెలుపుచున్న దీని సముద్రమునకు 173 అడుగులదూరమున నుండును - నగర ప్రాకారపుగోడలు తూర్పు పడమరలకు మైలుకు మించిన పొడవును, 15 మైలులు 20 అడుగులవరకు గలిగి యుండును. నగర వైశాల్యము సుమారు 2 చదరపుమైలు స్థలమును. నగర ప్రసారీగోడలకు 14 ద్వారము లుండును గోడల వెలుపలనుండు ప్రదేశమునందు నీటివనరులు, సాకారవనరులు భూములు నుండును. నగరమునందు సుమారు 10000 మంది ప్రజలుండుదురు.

గుజరాతుకు 1411 వ సంవత్సరమున సుల్తానుగ నుండిన అహమ్మదు సా ఈ నగరమును స్థాపించెను. కాల క్రమమున ఆ నేటల పర మయ్యెను. సంవత్సరముగ 1737 వ సంవత్సరమున మహారాష్ట్రము కళింగము చేసికొనిరి. అప్పడప్పుడు మహమ్మదీయులైనారు ఈపట్టణమును తీసికొనబయల్పించిరి కాని యావర్యాగము లేకపోయెను. 1780 వ సంవత్సరములు క్రిటిషు వైదికులు కొందరు వెల్లి ఆక్రమించుకొనిరి. మహారాష్ట్రము వెంటనే మరల తమస్వాధీనము చేసికొని 1818 వ సంవత్సరమువరకు సంక్షింపమైనందుండిరి. అంతట పీష్వాలపరిపాలన శశించగా మరల బ్రిటిషువారి వశమయ్యెను.

అహమ్మదాబాదులో పూర్వము పట్టు, బంగారు, ప్రతి విస్తారముగ నుండెడిది. ఇప్పటికిని అహమ్మదాబాదు దూదిపట్టలకు ప్రసిద్ధి. అహమ్మదాబాదునందును, పరిసరము లందును అనేకబట్టలమిల్లులు గలవు. ఈ మిల్లులే గాక కలప, కుమ్మర, గ్లాసు, నిప్పుపెట్టెల పరిశ్రమలుగూడ గలవు. సామూహికముగ గా తీచాలివానీలు చాలప్రసిద్ధి కెక్కినవి. నగరమునందు క్రీశే కమకరులును హిందూదేవాలయములును గలవు. వీనియందు నుంచి నేర్పరికము చూపబడియుండును. నిరాకరణోద్యమమును విజృంభింపజేయుటలో మొదటనే యనుకరించినది అహమ్మదాబాదు మునిసిపాలిటీయే. ఈ మునిసిపాలిటీ మొదట 1857 లో స్థాపింపబడెను. నగరమునందు కొలాయిలు గలవు.

మిలిటరీ కంటోన్మెంటు ఇచ్చటనుండి మూడున్నరమైళ్ల దూరముగ నుండును. నిరాకరణోద్యమపురితముగ నీక్రింది విధ్యాలయములు స్థాపించబడినవి. (1) గుజరాతు విద్యాపీఠము (గుజరాతు హితయవిజ్ఞానము.) గాంధీ మహాత్ముడు అధ్యక్షుడు. (2) పిన్సెట్ పి. టి. గిద్దానీ ఉపాధ్యక్షుడు. అనుబంధముగ నొక కళాశాల, 14 ఉన్నత పాఠశాలలు, 20 మాధ్యమిక పాఠశాలలు గలవు. (2) గుజరాతు అనువిద్యాలయము (3) గుజరాతు పురాతనమందిరము (4) ఆధ్యాపకసంఘము (5) ప్రొటెస్టెంట్ యొన్నతపాఠశాల, (6) మాడల్ హైస్కూలు, (7) గుజరాతు కళాశాల (8) వేదాంత కళాశాల (9) పి. ఆర్. ట్రెయినింగు కళాశాల (పురుషులకు) మహాలక్ష్మీ ట్రెయినింగు కళాశాల (స్త్రీలకు) (10) మహిళావిద్యాలయము, మహిళాపాఠశాలలు (11) చెవిటివానికి మూగవానికి పాఠశాల పుస్తకభాండాగారములు, ధర్మ పఠనమందిరములు 4 గును వ్యాయామముల కనేకసంఘములును, ధర్మ సంస్థాపనములు కొన్నియు గలవు.

వీని కన్నిటికన్న మిగుల ముఖ్యమైనది సత్యాగ్రహ శ్రమము. ఈ యోగ్యము భాదినగరమునుండి 25 మైళ్లు దూరమున నుండును.

కాంగ్రెసు ఆహ్వానసంఘ కార్యస్థానమువారు తయారు చేసిన నీ పుస్తకము మిగుల యుపయోగముగ నుండగలదు. ముఖ్యపదేశముల నన్నిటి బాపు పటముగూడ నొకటి గలదు.

నేల్సు యువరాజు

కలకత్తా

24 వ తేది ఉదయం నేల్సు యువరాజుగారు కలకత్తా చేరిరి. వాపురాష్ట్రమునుండి ప్రభుత్వభవనమునకు వెళ్లిరి. వారికిరువంకలు అంగ్లేయులు భారతీయులు గుంపులు గుంపులుగ నిలిచి యుండిరి. నగరమునందు జేకీయులుండు పేటలలో వారతాలము సంభ్రాంతముగ నుండెను.

వాపురాష్ట్రమునందు బెంగాలు గవర్నరుగారు, సీనియర్ సైనికోద్యోగులు, మరీకొందరు ప్రముఖులు యువరాజుగారికి స్వాగత మొసంగిరి. కోటయరుజాలునుండి ఫిరంగులు ప్రేల్చబడుచుండగ అంగ్లేయులు హర్షధ్వజాలు గావించుచుండగ గొప్ప వైభవముతో యువరాజుగారు ఉచితగౌరవములతో ఊరేగిరి.

జెల్ హావుస్ సీన్యోరునందు ఉత్సవము ఆరంభమైనది. ఆచ్చట ఒక గొప్పపాక వేయబడెను. అందలి ఉన్నతానమును యువరాజుగారు రలంకరించిరి.

కలకత్తా కాల్వోరేషను అధ్యక్షులగు పేయనుగారు యాక్రెడిట్ స్వాగతప్రకటనను చదివి యువరాజుగారికి సమర్పించిరి.

మీరు సామ్రాజ్యమునకు గొప్ప మేలుచేయుచున్నాడు. భారతదేశమునందు చూతిన యుగ మారంభమైనది. చూతిన కాన సమర్థుల ప్రభుసమాజము మీరాయజమాన్యమున జరుగునని మేనుండెదము తలచియుంటిమి. అనాగోగ్యమునల్ల మీరు గాక పోయినను కన్నాటు చూపుకు గారి సందర్శక భాగ్యము మీకు లభించినది"

యువరాజుగారి ప్రత్యుత్తరము
యువరాజుగారు కిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

మీ హృదయ పూర్వక స్వాగతమునకు వందనములు. భారత సామ్రాజ్యమునందు అనేక సగములను నేను చూచితిని. అవన్నియు కలకత్తాలో సరిపోవని నమ్ముచున్నాను.

కలకత్తారేవునందు గొప్పవ్యాపారము జరుగుచున్నది. వ్యాపారమునందేమి, విభవమునందేమి, మరి ఇంకవిషయములందేమి ఈనగరప్రాముఖ్యత అద్వితీయము. సామ్రాజ్యమునందు లంపసు నగరమునకు చెందవ నగరము కలకత్తా, అని చెప్పవచ్చును.

నగరసౌకర్యము విశిష్టము స్వల్పములు కావ్వరే మక సభ్యులసామర్థ్యము విశదపరచుచున్నది. నగరపుర్రు ర్యాణము అభివృద్ధిగొంది అభివృద్ధిచుచున్నది. తెలియుచున్నది. మీ ప్రయత్నములు సఫలము లగునని నమ్ముచున్నాను.

ఈ నగర "భిన్నభిన్న విల్లపుడు కోరుచుండెను"

జెల్ హావుస్ సీన్యోరు నుండి యువరాజుగారు ప్రభుత్వభవనమునకు వెళ్లిరి. అచ్చట రొనాల్డు షే ప్రభుదంపతులు స్వాగత మొసంగి ఉన్నతోద్యోగులు తదితరులను యువరాజుగారి కెరుకపరచిరి.

24 వ తేది సాయంత్రము యువరాజుగారు కలకత్తా గజ్జపు పండుమలకు వెళ్లిరి. ఆదివారం 25 వ తేది ఉదయం యువరాజుగారు కెత్రిడ్రలుకు వెళ్లిరి. ప్రార్థనజరి.

బీహారు ఒరిశాప్రెక్టింగు గవర్నరుగారికి రాష్ట్రపురజలు, జమీందారులు తదితరుల జేతుమున వందనములు సమర్పించుచు, తింతివార్త పంపిరి.

బర్మాపజలరాజధాని ప్రకటించుచు బర్మా లెఫ్టినెంటు గవర్నరుగారు మరియొక తింతివార్త పంపిరి.

ప్రస్తుత పరిస్థితుల ననుసరించి గ్రామపాలకుల గౌరవ మర్యాదలు కడు మోహనీకరిత వచ్చుచుండుటచే యిందును గుఱించి గ్రామపాలక సోదరత లందరును కలసి యొక మహాసభ జరిగించి అందులో అనేకవిషయములను చర్చించవలసియున్నది. ఈసభ సర్వేసఫల తాలూకాలో కోనూరుకు తూర్పుగా 3 మైళ్ల దూరములోనున్న బాలేషురు గ్రామంలో 1922 సంవత్సరం జనవరి 3 వ తేది మంగళవారం భోజనాత్మకం జరగబడును. తూన తాలూకాయందలి ప్రతి గ్రామమునకు కరణములును, అసిస్టెంట్ కరణులు, మజి గార్డులు ప్రస్తుతపు (8వ జనులలో తగిలించిన వాకి సహా) ఇంకా యితర తాలూకాల నుండి వచ్చుటకు తృప్తియు గల గ్రామపాలకులును, సంఘాభిమానులును, యాసభకు తప్పక దయచేయవలసియున్నది. అట్టివానికి భోజనసమరాలు ఉచితముగా నమరుటకు ఆగ్రామములో బ్రహ్మశ్రీ బాలేషుర్ లక్ష్మీనరసింహం వెల్లకన్న విశ్వనాథ రాష్ట్రీగారు తగు బాధ్యతను వహించియున్నారు.

తపాలద్యోగుల సభ:— కోయంబుత్తూరు తపాలద్యోగుల మహాసభ ప్రథమ సమావేశము కోయంబుత్తూరులో 28 వ తేది జరిగెను. వకీలు కె. నారాయణరాష్ట్రీగారు రథ్యక్షురవహించిరి.

నాతా వరణ తి

1921 సం దిశంబరు నెల 26-వ తేది సోమవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో వర్షపాతము
గోపాలపూరు	83.8	64.1	...	89.99	48.97
విశాఖపట్టణము	81.1	69.1	...	89.59	85.48
కాకినాడ	80.8	65.2	...	89.86	87.24
బందరు	82.6	64.2	...	88.78	89.28
గుంటూరు	68.4	60.2	...	89.28	81.11
నెల్లూరు	85.6	65.1	...	84.81	83.71
తణికుపాడు	85.4	65.9	...	47.25	87.82
హైదరాబాదు	84.2	66.2	...	86.59	89.49
అనంతపురము	86.3	64.6	...	27.95	88.88
బళ్లారి	87.6	69.7	...	26.79	89.72
కర్నూలు	88.1	67.4	...	17.89	85.48
కడప	88.0	60.4	...	86.78	89.20
తెలంగాణ	82.5	62.7	...	85.21	84.86
కోయంబుత్తూరు	86.4	63.9	...	18.80	80.56
కర్ణాటక	95.8	68.6	...	42.12	89.79
వేలూరు	86.0	69.7	...	45.96	88.20

అన్ని ప్రదేశములందును వాయుభారము కొంచెముగ హెచ్చెను. పశ్చిమతీరమునందును వద్రాణనకునకు క్రమక్రమముండును జూమాలకు నుండెను. దక్కను దత్తమండలములలో స్వల్పముగా నెక్కువగా నుండెను. మిలిగిన ప్రదేశములలో స్వల్పముగ తక్కువగా నుండెను. అన్ని ప్రదేశములందును ఉష్ణము హెచ్చెను. దత్తమండలములందు మార్పులలేవు మధ్యమేష్ణము జూమాలకున్న కొంచెము తక్కువగా నుండెను. సర్కారులందుత్తర ప్రాంతములందును జొంబయి యందును మాశ్రము కొంచెమెక్కువగా నుండెను. పశ్చిమతీరము జూమాలయిని కొంతమెక్కువగా నే గలదు. కొరమాండల తీరమునందుమాత్రము తక్కువగా నున్నది. సర్కారులదప్ప మిగిలినయన్ని ప్రదేశములందును రాత్రినేడిమి జూమాలయిని స్వల్పముగా తగ్గియుండెను. వాయువునం దార్ద్రత దాదాపు దామాసాయిని సరిగ నేయుండెను. ఆకాశమునందు మేఘము లతిస్వల్పము, దక్షిణమునందును, తూర్పుతీరమునందును మేఘము లొక మాదిరిగ గలవు. వర్షములు లేవు.

నాతావరణమునం దార్ద్రత లేవందనే యుండవచ్చును.

ఎన్. ఆర్. సామ్రా

మీ రా బి డి

మీ కుటుంబ బాంధవుల చారిత్రక కేసర్లును, మీరు నిరాశములే కాని భిన్నభిన్న చేతులతోనుటకు కొన్ని మార్గములను కనిపెట్టి అంగుచే నుభము నకుభవింతురు. ఈలాటి విషయములలో మా సలహా మీకు ముఖ్యమైనది. తక్షణము ఒక అణా ప్లాంపును పంపిన సులభముగా ప్రేమ సుసాదించు మార్గములు తెలుపు పుస్తక మొకటి పంపబడును. (8885)

Prof: - P. N. DILAWARI, Amritsar, No. 19.

అద్భుత వివిద్యుత్ ఫలదర్శిని

ఇది మంచి ఆకర్షకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమున మిక్కిలి పునర్యోగకరము. ఇది చూచుకొనుటకు వారతము, పుట్టినతేదీ, నక్షత్రము, మొదలగునవి అవుసరములేదు. సులభమైన తెలుగులో వ్రాయబడినది. గొప్ప సర్టిఫికేటులను పొందినది. కేల 1 రూ. ప్రస్తుతం ఏలూరు సబ్ జడ్జిగారు అరీ నారాయణరావు, తంతులు. డి. పి. డి. ఎల్. గారిట్లు వ్రాసిరి. "రాగల జానిని తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలభర్షిని సంతోషము కలిగించునని నా నిశ్చయము." పుస్తకములు తయారుచేసినది గురజాడ విద్యామూర్తి వ్రాయవలయును.

తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము.
2888
కోడలం, విశాఖపట్నం జిల్లా.

విదేశ వార్తలు

ఈ జిప్సన మన్య.

జగ్గూల్ పాపాగారు ఆరెస్టు చేయబడుట.

డిసెంబరు 28:—జగ్గూల్ పాపాగారు రెస్టు చేయబడి సైనికులచే మోటారు బండియందు నూయజునకు దీసికొని పోయిరి. అధికారులు తీవ్రముగా చర్యచేసికొనుచుండిరి. ఎట్టి కష్టములు సంభవించినను అణచివేత సిద్ధముగ నుండిరి.

సైనికాధికారులు.

ఇదివరకు ప్రజలచే కొట్టుబడిన బ్రిటిషు సైనికుడు మర డింపింగ్ తోడమున సైనికాధికారులు వశపరచుకొనిరి.

అరెస్టు ప్రభుత్వము.

జగ్గూల్ పాపాగారు తరపునగాని బాతీయవాద సంఘమువారి తరపునగాని ధనము తమవద్ద నుంచుకొనగూడదని వ్యాంకుల కును పాపాలకును అరెస్టు ప్రభువుగారు తెలియబరచిరి. అరెస్టు ప్రభువుగా అనుమతిలేనికే, ఇదివరకు వ్యాంకులలో నున్న సామాన్య వ్యాంకులవారు తిరిగి ఇచ్చివేయరాదని కూడ ప్రకటించెను.

యధానాకల రాక

సెరిను, క్లెమెట్సు అను యధానాకలు వెంటనే మాట్లాడుండి ఈజిప్టునకు జనవరి నని ఉత్తరువు గావింపబడినను, వీరి వెంటనే బయలుదేరెను. త్వరలో మిగిలిన యధానాకలు గూడ వెళ్లవలె నని యుత్తరువు గావింపబడినను.

పాపాగారి అనుచరుల అరెస్టు

జగ్గూల్ పాపాగారి యర్థులు అనుచరులరెస్టు జేయబడిరి. తమగ్రామములకు తిరిగివెళ్ళిపోవలెనని విధింపబడిన ప్రవాసపుట్టు తరపున ముగ్గురు అనుచరులు తీరస్కరించిరి. మరిముగ్గురింకేమియు బయలుదేర్చలేదు. వీరికి కొన్ని గంటలకాలము వ్యవధి ఈయబడినను. జగ్గూల్ పాపాగారి యరెస్టును విని చాల గుంపులు చేరెను. గుంపులందు కొంతమందిని వాయువిమానములలో దీసికొని పోయి నెయిలు నది దెల్పకడ కడలి వేసిరి. అల్లటలు కొంచెమున్నను, భయపడవలసిన యవసరములేదు. కెయిగో పట్టణమంతయు పోలీసువారిచే నిర్బంధింపబడి యున్నది.

పరిస్థితులు

డిసెంబరు 24:—కెయిగో పట్టణమంతయు కొంతము గనే యున్నది. వీధులయందు జనసంచారము లేదు. ఈజిప్టుదేశీయులు తనకు విప్పజెప్పిన పవిత్రకార్యమును తాను నిర్వహించుచుండు ఈజిప్టుదేశీయులు దప్ప తన నెవరును అడ్డుపెట్టజాలకని జగ్గూల్ పాపాగారు అరెస్టు ప్రభువునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. అడ్డపాపాగారి కుటుంబవారు జగ్గూల్ పాపా కుటుంబవారియెడల అధికారులు వహించిన నిర్బంధవిధానమునకు తమ అనమ్మతిని కలుపుచు లాయరు బార్డిగారికి తంతివార్త నంపిరి. దేశీయులు చాల యుక్తకృపారితరై యుండిరి.

విర్లందు సంద్ధి యొడంబడిక

క్షేత్ర జిల్లాసంఘము

విర్లందునందు క్లెరు అను జిల్లా తరపున డివెలరాగారు ప్రభువునకు డెయిలు ఈశాను సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి. ఈ జిల్లాసంఘమువారు సమావేశమై యొడంబడిక నంగీకరింపవలెనని తీర్మానించిరి. ఒడంబడిక యామోదము అడయుటగాను డివెలరాగారు తమ యపారపు పలుకుబడి నుపయోగింపవలసినదని గూడ తీర్మానింపబడినను.

డెయిలీ ఈశాను

డెయిలు ఈశాను తిరిగి సమావేశ మగులోపల నెవరును జేతమును దువ్వనింపరాదని డివెలరాగారు కోరనంజుల కందరును సమ్మతించిరి.

నౌకా యమము

సబ్మెరైను సేమన్య

డిసెంబరు 28:—తీవ్రభువుగారు సబ్మెరైనుల పూర్తిగ తొలగింపవలె నని ఆయుధనియమసభయందు వాదించిరి. సబ్మెరైను నశనము యందు ఆమెరికా వాతావరణమునకు అవకాశములేక నశించుచుండిరి. ఈ సబ్మెరైనులు అత్యంతము పనికిరావు సబ్మెరైనులు కానియధనాకల నిర్మాణము చేయుటకు తప్ప సాయుధనాకల చెంత తేర

జాలవు. జగ్గూలులకు విశేషసంఖ్యల సబ్మెరైనులు టుండినను బ్రిటిషువారి నౌకావ్యాపార మాపకాలకపోయిరి. ఆమెరికా వాత 9500 టన్నులును ఆంగ్లదేశమువారు 21800 టన్నులును సబ్మెరైనుల నిర్మించుకొనవచ్చునని తెలుపుచున్నారు. ఇది ఈ సభోదేశములకు వ్యతిరేకము. నీళ్లమీద తేలియుండు నాకల కంటే నివి యపాయకములు. ఈ కాలమును సబ్మెరైనులకాక ల్యముకంటెను సబ్మెరైనులకు కనిపెట్టుట వాని వాతన మొనర్చుట మొదలగు కార్యములందు నైపుణ్యము హెచ్చెను. ఇట్లు కొరటలయందు బ్రిటిషువారికి స్వలాభాపేక్ష లేదని తీవ్రభువుగారు నుడిచిరి. సమాద్రతర రక్షణమున కవసరమని ఇతర రాష్ట్రములవారు భవవచ్చును. ఈ రాష్ట్రములవారు రందరికిని గలసి యొన్నంత సముద్రతీరము బ్రిటిషువారి కొక్కరకేగలదు. అట్టి బ్రిటిషువారే సబ్మెరైనుల దొంగింప వలెనని కోరుచుండిరి.

ఇటలీ ప్రాంత లింజునకు సమ్మతింపలేదు. బహుశా ఆమెరికాలుగూడ నాపథమునే ద్రోక్కెను.

నష్టపరిహారములు

డిసెంబరు 22:—ఆంగ్ల పరాను మంత్రులు ఈదినము సమావేశమైన తరువాత నన్ని విషయములందును సమాధానము కుటరిన దని బ్రయంశుగాను తెలిపిరి.

తూర్పుఆఫ్రికాభారతీయులు

డిసెంబరు 28:—భారతప్రభుత్వమువారి సలహాప్రకారము తూర్పుఆఫ్రికాభారతీయులు కాననసభయందు వాలుగు స్థానములకును కార్యనిర్వాహకవర్గమునం దొక స్థానమునకు సమ్మతింప నిశ్చయించుకొనిరి.

రమ్యాకటపు

రమ్యాకటపునకు 200 లక్షల డాలరులను ఈయవలెనని సంయుక్తరాష్ట్రముల సెనెటువారు తీర్మానించిరి. ఇందుపై అధ్యక్షుడు త్వరలోనే సంతక మొనర్చవచ్చును. రమ్యాకటపు నిధి తీవ్రమైన మద్దతిని 120 మిలియనుల డాలరులకును వార్షింజి అధ్యక్షుడు తమ యాహవానమును దేశిపిరి.

ఇటలీయులు చెందులైలు బుడ్లు దీక్షితులచే 5 గురు హతులైరి.

లండనునుండి మార్సెల్లనుకు విమానముల రాకపోకలు జరుపు ప్రయత్నము లొనర్పబడుచున్నది. 1923 సం॥ నుండియు క్రమముగా రాకపోకలు జరుగును. లండనునం దుదయ మెని మిది గంటలకు బయలుదేరిన మార్సెల్లనుకు సాయంత్రము 5 గంటలకు రావచ్చును. ఈ విధాన మత్యంత ప్రాచ్యతేజములకును ఈజిప్టునకు గూడ ఆభివృద్ధిపరుపబడును.

బహిష్కారోద్యమఫలితములు

మెకెపుడ్డుగారిఆగమనము

కాలిగో ప్రింటర్స్ సంఘమునకు జేందిన మెకెపుడ్డు గారు భారతదేశమునకు జనుదెంచుచుండిరి. భారతదేశమున యంత్రకాలల నెలకొల్పి ఇక్కడ నేవనవుల తయారుజేయుటను గూర్చియు విచారించ వీరు చనుదెంచుచుండిరి. భారతదేశమున యంత్రకాలలలో దమారు జేయబడినను యంత్రకాలాలవరజనుండి బయటికివచ్చినపుడు ఈజిప్టులు బహిష్కరింపబడవచ్చుననియు, పక్షు విధింపబడుట కవకాశము గలదనియు మాంసేష్టరు గార్డియను పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

లాంగ్మెడ వ్యాపారస్థులసభి విషయముగ నున్నది. ఈ పరిస్థానియుట కష్టము గావచ్చునని అధికారులునుడిచిరి.

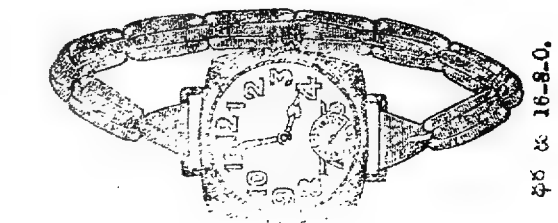
కలకత్తానుండి గోధేనుబర్గునకు జనుచున్న “ఇండసు” అనునాకకు అగ్నియట్టుకొని కాలిపోవుచుండెను.

వకీటున

22-9-21 తేదీన నా.పే. కృష్ణాజిల్లా, గన్నవరం తాలూకా డివిజనువారి ఆగ్రహారంలో య 12.75 సెంటలు భూమికి దఖల్ దాఖలేజా ఫట్టబడియన్నది. గన్నవరం తాలూకా కొయ్య గూరపాడు గ్రామ వాతమున విడికటి సుబ్బయ్య కుమారులు 1 గాఢువచ్చు, 2 రత్తయ్య, 3 వెంకటప్పయ్య, వెంకటనారాయణ, నేను రాజీవశి డబ్బు పుచ్చుకోకుండా వ్రాసుబడి కాగిత జిరాయితి కవులు కత్తులున్న చగు ర్కెగుల నూన్యారాయణగార్కి యిచ్చిన ఫర్ ఆఫ్ ఆటర్నిషి వుత్తరమున్నా బెడవాడ లైలుస్టేషనులో 9-11-1 తారీఖున రాయినది చిరనాడలో మధ్యనరుల పిలిచి చిరారింపగా నాకుపోయిన కాగితములు కొరతదని విడికటి రాఘవయ్య చెప్పినారు. గతక ఆ పోయిన కాగితములు దొరికిన వారు మాకు పంపిన యదల 25.0.0 రూపాయలు బహుగుణి యిచ్చుటకు సంసిద్ధులమై యున్నాము. 2880

దేవులకల్లి బాలా ప్రెస్సురెసుండరు ను కొనాని

రాధాకృష్ణ క్యాలండరు
మా గడియారమును కొన్నవారికి మాత్రమే
3309 ఒకటి యినాం

ఒకన్ ఫేసు, మెత్తని ఉంగరములు (Flexible loops) మేలైన తీవ్రత, పూర్తిగా జ్యాయజ్ఞు చేయబడినది. రేడియం డయలు మొదలగునవి గల నికిరే పెండి గడియారము చేతికి కట్టుకొను చట్టసహజ 1-కి ధర 16-8-0. ఇందులో తపాలా, ప్యాకెటు ఖర్చులు చేయవచ్చును.

RATNA WATCH Co.,
Dealers in Watches Clocks and Fountain Pens,
93, China Bazaar Road, Madras.

జనాం! జనాం!!

రెండు అణాలు ప్రాంతమంపిన మిక్కిలి సాగ

నైన 1322 సం॥ రం పెద్దరంగుల బొమ్మ క్యాలండరు ఒకటి పంపబడును. బాబుమాత్రము వ్రాసిన బొమ్మ లేని క్యాలండరు యినాముగా పంపబడును. క్యాలం డరులు వి. పి. గా ప. పబడవు. ఒకరూపాయ మడి యార్డరు పంపిన కి క్యాలండరును రిజిస్టర్డ్ పోస్టు వ్యారా పంపబడును. రిజిస్ట్రేషన్ పోస్టుఖర్చులు లేవు 88:8

Rajavid Sri Bamandasji Kaviraj
152, Harrison Road
Calcutta.

పాశ్చాత్య వెంకటాదల పండితుల
ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతదమగు
లోకమయవార
కస్తూరి మాత్రలవతె

శరీర ప్రయోగశాలయందు నిర్వహణము
చేయబడి లేదని భారతముగా చెప్పవచ్చును
నీటిలో అక్షిణకరమైన యే రక్తపు చేరలేదు
గావున అతడు పుట్టిన కిచ్చు మొదలగు
వృద్ధులకును (వరిపిక్కడును) శుభవానాతక
సేవించవచ్చును. ఈ మృత్యు కి నుండి రిక
నకు తొలబాటుగాని గాని లేక బట్టి నోటి
లోగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు తత్త్వ
విధిల మందము అక్షిణము ములబద్ధము ఒక
వ్యర్థము బృధము నులేరియాల్యరము కీతము
వారము, దగ్గు, కడికెము వరముల కొప్పి యల

హిసర ఇంపు ఎంబా గ్లెగు కలరా ముచ్చగు ఇంకా అనేక
వ్యాధులను దగ్గురకు రానిచ్చును. జబ్బుగలిగిన జేక ఉపయో
గించిన రక్షణకు గుణ విచ్చును. ఒకేసారి ముచ్చుండ ఈ
సేన గునుస్తాను వ్యాపారస్థులు ఉపాధ్యాయులు నివ్యాధులు
భూమిస్త్రీలు కూడ ఈ మృతలను సేవించి గుణమును పొ
నుచున్నారు. 350 మృతల గల సీసా 1-కి గల ర 0.40
ఒక సీసా మొదలు 6 సీసాల వరకు పోస్తే 0.40 ఒకేసా
6 సీసాలను రెప్పించిన పోస్తే 1-కి ర 1-20
12 సీసాలు " " " 2-120
25 సీసాలు " " " 5-00

మద్రాసునుండి అన్ని ముకాణములందు దొరకును
శ్రీ శీతారామవ వైద్యశాల
(301-594) మై నూ 10.
రెంటి నిలానము. కండిట్ మై నూ 10.

9 డిశంబరు 1921

హామివాదుల దృష్టిలో మనోదృష్ట్యాలు కలవాని భావింపబడినను, దేశభక్తియును వారి కొక్కించుకయు తీసిపోని న్యాయవాదులు మున్నగువారి హేళనభావముతో అసహాయవాదులు విమర్శింపబడుదురు. వారిని పూర్తిగా గౌరవింపవలెను. ఎల్లవారును భయవిప్లవమున కేసుకకు జంతువులందు కాలమున భీర్యముతో ముందునకువచ్చి తేజసవేసినవారు న్యాయవాదులే. కాన విారందకుల మీలో నొక్కొక్కరును మిత్రవాదులు న్యాయవాదులు, ఉపాధ్యాయులు ప్రభుత్వోద్యోగులు, సి. వి. డి. ఉద్యోగులు మున్నగు పెల్లకపక్షమున సద్భావమున కలిగియుండవలెను. మిత్రవాదులు మనదేశీయులు. వారివృత్తు మనపక్షమున చేరుచున్నారు. దేశస్వార్థంత్ర్యమునకు విజయము ధంగము కలుగనున్నదని వారికి తోచినప్పుడు వారు తమ భాగములను స్వప్రముగ తెలుపుచున్నారు. ఇప్పుడు 'రిడగు' 'రెంబారి' పత్రికలలో ప్రకటింపబడు ప్రధాన న్యాయములు జడిచిన ఎల్లరకు ఎంతోభావము కలుగ గలదు. గర్వశుక్లంకరాధా దెస్సా గారు దేశమునకుచేసిన సేవను చివరకు మనము తుదించేము తగినవా? ఆయననుగూర్చి ఆపక్షానకముగ ఎవరైన నేమైన అనినపుడు నాకన్నులమెట్ల నీరు కాకుండ నేనాపలకను. అన్ని విషయములందును మనలో నేత్రభవింపజాలని వారినివిషయమున ననవలయును వ హింస వలయునని మహారాష్ట్రపాక్షము ఎట్టియుత్తమ భావముతో వాదించినా దానిని విారందకుల ప్రాంతముగాక! త్యాగమునుమా పవలసిన అనగడముకలిగినపుడు మహారాష్ట్రవంశరాష్ట్రమునునకు వెనుకపడదు. మహారాష్ట్రమే అగ్రస్థానము వహించుననికూడ చెప్పుకచ్చును. కావున ఈ సహనతత్వమును అసహాయవాదులందరు పూర్తిగా గ్రహించి ఆచరణమునకు లేవలెను. నేనింతమాత్రము కీనిని గూర్చి చెప్పితిని, గాన తమ నగరమును గూర్చి అసహాయవాదులు పట్టుపట్టరని నేను నిశ్చయించును. దౌర్జన్యరాహిత్యము ముఖ్యతమును, దౌర్జన్యరాహిత్యమునందు సంపూర్ణవిశ్వాసముతో నూతనసంవత్సరారంభమున మన మీ విధానమును సాగించి వాయుతేజమున కార్యసిద్ధి జడయుదము. లేదా దౌర్జన్యరాహిత్య నియమమును పరిత్యజించెదము. కావున మన ప్రత్యేకవిధానమున ఇది ప్రభుత్వముతో తుదవరకు జరిగితిరవలసిన సంగ్రామము. నాకుదౌర్జన్యరాహిత్యమునందు గాఢతమముగ విశ్వాసముగలదు. యథార్థముగ దౌర్జన్యము నాచరణముండుచుటకు వలయు మనస్థితిని దేశీయులు అలవరచుకొన గలిగినయెడల ఈ తెలులలోపునే ఆకృతిని మొత్తమునను మనము స్వరాజ్యమును వాదానమును చేయవచ్చునని మహాత్ముడు నుడిచెను.

పాము కిచ్చుచు, సకొడిని తేవిగాల్లు 25 వ తేదీని అహమదాబాదు చేరి.

మూపిలొవిప్లవము మతభావము

మహాలింగవలము యొక్క మతభావమును అహమదాబాదులో జరుగుతాంగ్రెసు మహమ్మదీయ భిలాపకు సభలవారికి తెలియజేయుటకు హాజరయ్యెను. మహమ్మదీయ షేరింగిమి హుగారును, ఆయనసోదరపుత్రుడు మువలూన అల్లూ వారిహా జరము ప్రభాహుమిహుగారును. మువలూన అల్లూన హుమకాఖా బామరహుమ గిద్వాలుగార్లు 25 వ తేదీని లక్నోలో బయలుదేరి అహమదాబాదుకు వెళ్లిరి.

గాంధీ మహాత్ముని ఆభిప్రాయము.

రీడింగు ప్రభువు ప్రత్యుత్తరమును గూర్చి
వార్తాసంఘ ప్రతినిధికి మహాత్ముడు
తెలిపిన విషయములు.

అహమదాబాదులో అసోసియేషను ప్రెసు ప్రతినిధి 24 వ తేదీని మహాత్ముని సంధర్శింప మహాత్ముడికి నుడిచెను. కాజ ప్రతినిధి నుడిచిన వాక్యములను చదువ గాకు చాల మనస్థాపన కలిగినదని చెప్పక తప్పదు. యువరాజుగారి కాకను గూర్చి కాంగ్రెసు భిలాపకు సంఘముల భావమునకు రాజప్రతినిధి యంత అక్రమముగ ఆపాక్ష మొనరించునని నే చెప్పెడు తలంపలేదు. ఎక్కటగాని కాంగ్రెసు భిలాపకుసంఘము లేదనిగాని చేసిన తీర్మానములందు యువరాజుగారిపట్ల నణు మూర్తిమైన దుర్భావముగాని నీరసముగాని మాపవలసిన ప్రశ్న యేకముగ లేదు. జిహ్మకణ మొక సిద్ధాంతమునై నాధారపడి

నది. నిరంకుశాధికారుల అక్రమవిధానముని దేనిని మేము తలంచుచున్నామో అట్టి విధానమునకు ప్రతికారముగ మహమ్మదీయ మతం లింపబడినను, హిందూదేశము నతి నీచముగ దార్శిద్యస్థితికిని బానిసత్వమునకును గొనివచ్చిన సివిలు సర్వీసు వర్గములము మొండగుటకే వారిపుడు యువరాజుగారి నీచత్వమునకు రప్పించిని నేను మొనటినుండియు తలంచుచున్నట్లే యిప్పుడును తలంచుచున్నాను. ఆ దురుద్దేశముతో యువరాజుగారిని రావించిను నాయూహ పొంబాటని రుజువు చేసినదేని నేను సం తో వ ము తో తు మా ప ణ గో ర ద ను. స్వాగత ల హి మ గ్ర ణ ము బ్రిటిషు ప్రజలకుందరిని తృప్తికరించుటయే యని రాజప్రతినిధి నుడిచిన వాక్యము గూడ నిట్లే ఆపయజనము. ఇండియా ప్రభుత్వమును బ్రిటిషు ప్రజలును చేరె యుండ వారిని ప్రభుత్వముతో కలగుచుటకులన బ్రిటిషు దేశీయులకు తానెట్టి మహాపకార మొనరించుచున్నాడో రాజ ప్రతినిధి గుర్తించలేదు. అట్లుచేయుటయే ఆతని అభిలాష యా? ఈ దేశములోని బ్రిటిషు ప్రభుత్వవర్గము బ్రిటిషు ప్రజల ప్రతినిధులని భావించుట తలంపవలెనని రాజప్రతినిధిగారునా? ఇండియా ప్రభుత్వమునకు ప్రతికూలముగా చేయబడు నాందోళనము బ్రిటిషు ప్రజలకు ప్రతికూలముగ నాందోళన మగునా? అదియే రాజప్రతినిధి వాదమైనచో నిరంకుశాధికారుల విధానమును గూర్చి తీవ్రమును సమర్థమునగు నాందోళనము జరుపుట యని నిరంకుశాధికారుల నైజస్వభావమును తెల్పడించుటయు బ్రిటిషు ప్రజలను ధిక్కరించుటయే యగు నేని నేనా దోష మొనరించినని యొప్పుకొనక తప్పదు. హిందూదేశమున కలుగుచున్న అత్యధికముగ నవనిక నగమును గ్రహించుటలో రాజప్రతినిధి పూర్తిగా భ్రష్టుని యితరుల భ్రమింపజేయుచున్నాడని నేనేత్ర విషయముతో చెప్పక తీరదు. భారతీయ లేజా తి కి గా ని ఏ ప్రభావముదామునకు గాని ప్రతికూలురు కాకు. నేడు యిండియా ప్రభుత్వమును సరించుచున్న విధానమును తొలగించుటకే వారు కృతనిశ్చయమై దీక్షిస్తోపుని చేయుచున్నారు. వెయ్యి న్నొకటవసారి నేను నేను మరల చెప్పుచున్నాను. రాజప్రతినిధి గాని మరి ఏజనసంఘముగాని ఎట్లు బెడరించినను బెడరించినీతి తాదానినను ఆందోళన మంతరింపదు. వికసమును చల్లారదని నేను నిష్పర్నగా తెలుపుచున్నాను. మేము కయ్యమునకు కాలు క్రవ్వలేదు, యుక్తమునకు మొత్తము నుపక్రమించినవారము మేము కాము గాన మా విధానములలో దేనిని గూడ మేము నిలుపనిలేదు. దౌర్జన్యము నడగించుటకు గాక న్యాయబద్ధమైన క్రమమై అణుమాత్రమైన దౌర్జన్యమున కడములేని దృఢమగు నాందోళనము నడగించుటకే ప్రభుత్వమువారు నిష్కారణముగ కడగిరి. గాన యిండియా దౌరతనమువారు కాంధిని కలుగజేయగోరవో వారే వారొక్కరే వానిని కలిగింపవలెను. త్వరలో ప్రేలునట్టి స్వభావము గల వస్తువుల నడుమ వారగ్ని గోళమునువేసిరి. అయినను ఆ వస్తువు లింకను ప్రేలకుండుటయే ఆకృత్యము. ముఖ్యకసర విషయము అక్రమత్రయమును చక్కచేయుటగాదు. సభలను జరుపు స్వార్థంత్ర్యము సంఘముల నేర్పరచు స్వార్థంత్ర్యమునో ధంగముచేయకుండుటయే ముఖ్య కసరవిషయము. స్వార్థంత్ర్యమును బడయుటకే అసహాయవాదుల పక్షమున మార్గమేగాక బీదరయుకు మొదలు కొటిత్వరదగు సంస్థానాధిపతి వరకును గల ప్రజలందరి పక్షమునకు అన్ని రాజకీయకక్షలపక్షమునను అభిలభారతదేశీయులందరీ పక్షమునను మే మీ సంగ్రామమును సాగించుచున్నాము. ఎట్టి సక్రమాధివృద్ధి నను యిదియే ప్రధాన నిజమము. న్యాయకాంతి రక్షణకు బాధ్యులగు వారే న్యాయకాంతులపట్ల లేకమైన గౌరవములేకుండవలెనట్టి సంఘటనమున చిక్కుకొనుటకులన స్వాతంత్ర్య నియమ న్యాయభావయుగ రాజప్రతినిధి నేడు ద్వ్యధి లేక సిద్ధాంతమునకు విభేద య త ను మా ప క త న మ పట్టుబట్టుచుండు ట రా జ ప్ర తి ని ధి ప్ర త్యు త్త ర మున గోచరించినది. ఏదోయొకచోట యెవరి యొకరి గాదు. వంగ పాంచాల సంయుక్త రాష్ట్రములందును ధిల్లీలోను అత్యధికముగ నిల్లేతుకముగ ఆగ్రహాకాళి మావంతయు లేకుండనే నిరంకుశోద్యోగులు ప్రజలను బాధించు చున్నారు. నిస్సంభవిధాన మన్యావాసస్థలో సాగుచున్నంతకాలము తేజమునందంతలను నిరంకుశోద్యోగుల క్రూరకృత్యములు ప్రజలకు మానవు. ఈ విధానమును నాగరక రాపధితిని సాగించినను అట్టివిక పధితిని సాగించినను అసహాయవాదులకేగాక భారతీయుల కందరకునుగల మార్గమొక్కటియే. సభలనుచేయుట సంఘములను ఏర్పరచుట అను స్వార్థంత్ర్యముల సెంతమాత్రమును విడువ నీలులేదు. మేము మాగ్రంథములను తగులుబెట్టిమి, మానవుల కందరికినిగల యీశ్వరధాన స్వార్థంత్ర్యమును మరల నిలుపుకొన గలుగువరకును పురోగమము చేసి తీర

దము. నాభ్యక్తి విషయమును నేను స్వప్రపంచగోరదను. ఒడంబడిక జరుగవలెనని నేనత్యధికముగ కోరుచున్నాను. దేశీయనాయకుల సమావేశము జరుగవలెనని నేనానించుచున్నాను. తెలియగోరు వారందరును మా స్థిరసంకల్పమును బాగుగా గ్రహింపవలెను. నేనెట్టి నిబంధనలను విధింపను; దేశీయనాయకుల సమావేశము జరుగుటకుమందు నాకేమైన నిబంధనలను విధించుచో నేను వానిని యిందుగా పరీక్షించుటకకాళ వియ్యవలెను. అవి అత్య వివాదనకరములని నాకు తోచిన నేనంగీకరింపజాలక పోయినచో నన్ను తుమింపవలెను. సంగ్రామమున కుపక్రమించినవారు ప్రభుత్వమువారే యగుటచే ప్రజలయందు కలిగిన ఆగ్రహభావమును తగ్గించుటకుగూడ వారే వారొక్కరే ప్రయత్నింపవలెనని మహాత్ముడు నుడిచెను.

నయ్య క రాష్ట్రములు

కాశ్మీర్ కాంగ్రెసు కార్యదర్శిని పట్టుకొనుట
24 వ తేదీని పోలీసువాడు కాశీనగరమున కాంగ్రెసు కార్యాలయమును కార్యదర్శి గృహమును పోదాచేసి కార్యదర్శిని పట్టుకొనిరి. దీనితో కాంగ్రెసు వలంటీరుల యంతానామ రెట్టించినది. 24 వ తేదీని వలంటీరులు చాకులతో గిళములనుల కాదుచు గుంపులు గుంపులుగా నడచిరి. వారిలో 150 మందిని పట్టుకొనిరి తెలియచున్నది.

ఇండియెండెంటు వ్రాతప్రతి సంపాదకునిగూడ పట్టుకొనుట

ఇండియెండెంటు పత్రికను వ్రాతలో ప్రకటించినందులకు సంపాదకుడు మహదేవ దేశాయగారికి ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష. యు 100 రూపాయలు జుర్రానాయకును వేయబడినది. 24 వ తేదీని పత్రిక టైపురైటింగులో వెలవడినది.

24 వ తేదీని 62 మంది వలంటీరులను అలహాబాదులో పట్టుకొనిరి. వారు తమ రాజ్యమును తమ స్వరాజ్య పోలీసు స్థానమును ఏర్పరచి స్వరాజ్యపోలీసు యిన స్పెక్టరులను కనిపెట్టుటను ఆయావీధుల మొగ్గులలోనుంజిరి. వారు స్వరాజ్యపోలీసుస్థానను యెదుట కవాతుచేయుచుండగా వారిని పట్టుకొనిరి.

వంజాబు.

లాహారు వలంటీరులు
లాహారులో 22 వ తేదీని పట్టుకొనబడిన వలంటీరుల నందరిని 28 వ తేదీని వదలిరి. అధ్యక్షుడు లాలా గోవర్ధనదాసు నగర కాంగ్రెసు కార్యదర్శి దిల్లసుసింగుగార్లును చెరసాలకు. పంజీరి లాహారులో వీక్షులలోనికి వచ్చిన వలంటీరులను చెదర గొట్టుటకు పోలీసువారు క్రొత్తమాన్యమును కనిపెట్టిరి. వలంటీరులు వచ్చుచారి అడ్డముగా రైల్వే బ్రిగేడును నిలుపుచున్నార. ఆ బ్రిగేడువారు నీటి గొట్టములను పట్టుకొని సిద్ధముగానుండి వలంటీరులపై గొట్టములలోనుండి నీటిని తెల్లువగా కుంపించెదరు. ఇదియే క్రొత్తమాన్యము.

బొంబాయిరాష్ట్రము

నిర్బంధవిధాన నిరసనము
నాసిక మితవాది ఆర్. జి. ప్రధాను ప్రేమ యూనియన్ కాంగ్రెసు ప్రధానకార్యదర్శి చమనలాలుగార్లు నిస్సంభవిధానన నాకేపించుచు కాజప్రతినిధికి లేఖనంబి. నాసిక మ్యాగినిసటు చెయ్యరను ఒపాకాగారు నిజమితరసభ్య అధ్యక్షపదవులకు రెండింటికి రాజీనామా నిచ్చెను.

పూనాలో మద్య నిరసనము
తిగి 24 వ తేదీని 3 మంది పూనాకాగము వద్ద పోలీసులని. వారిని పోలీసు స్టేషనుకు తీసుకునివెళ్లిరి. పూనాలో యీ యుద్ధమునకు నాయకుడగు అమనాచార్లాయ తంబోగారిని మరి యెద్దరిని చెరి రెండుల కఠినశిక్షయు మరి యెద్దరికి జుర్రానాయ వేయబడినది.

వంగరాష్ట్రము.

కలకత్తా హరతాళము
కలకత్తా పురతరభాగమున 24 వ తేదీని జరిగిన హరతాళమున అల్లటలేని యును జరుగలేదు. దీ పములు తెలిగించు వారు గూడ హగతాళమున చేరినందున చాలవీధులలో కటికచీకటులు క్రమ్ముకొనెను. క్రవీధిలో పోలీసువారిని ఏదీ తుడుచు ముగ్గునిసెటు నాకకు కొకనికిని తగవు కలిగినది తెలియచున్నది. ఒకపార్లెంటు ఒక వీధిలో దీపమును వెలింపబోగా నతనిపై రాళ్లు విసిరిరి. ముగ్గున పలు నాకరగు నొకకుర్రవానిని (వీధికుడుచువాడు) ఆపార్లెంటు రాయిలో కొట్టెను. నాసిక గాయముతగిగినది. వానిని టైవ్యకాలకు పంపిరి. తన్ను ప్రజలుకొట్టెదని భయపడి పార్లెంటుగాడు గారిలో తుపాకీకాల్చి పారిపోయెను గాస్త్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి కాక్సరీపతి రాయగారిని 25-వ తేదీని పట్టుకొనిరి.

నవనాగరికము

తత్ఫలితము

(వంగల-నరసింహాద్వీపులు)

భారతదేశ జాతీయతను రాజవలన దర్శింపజేసినట్లుగా...

భారతదేశమున దర్శింపజేసిన తాండవమాడుచున్నదా తేక...

పూర్వము ప్రతిరేకుల కొంచెముగో గొప్పగనో...

జేరెను. బాకీల వసూలు గానవచ్చునా వ్యాపారముల కెక్కుట...

ఈరీతిని నాంగ్లేయులకు మూడు లాభములు కలిగెను.

ఇప్పుడీదర్శింపజేయున కావధము నిర్దిష్టమైనట్లు తెల్ల...

ఇక, సరదేశీయులైనను మహమ్మదీయుల ప్రభుత్వములలో...

విశేషములేదు. గాన ప్రభుత్వనాగరిక మవలంబించినను...

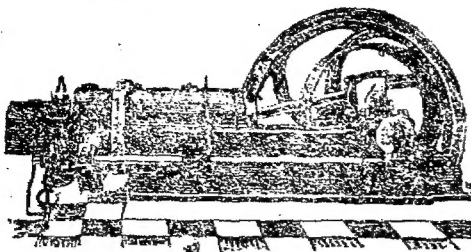
అక్షరము (1842) బంగారు, వెండి, రత్నము ల నగలును, యితరవస్తువులును, వాపసు ఇచ్చినపుడు...

రబ్బర్ క్రాడాలు ఇంజనులు

20, 26, 60

గుర్రముల

పవరగలవి

ప్లాకులో నిర్ద

ముగనున్నవి

ధరలు సరసము

మావద్దమిల్లు సామానులు యావత్తుగూడ దొరకును.

ఇండియన్ కామర్సు అండు ఇండస్ట్రీసు కంపెనీ.

తెలిగ్రాములు "Lucky" 40 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మదరాసు కార్పొరేషను

నోటీసు

తెండ్రు కావలెను

కార్పొరేషనువారి ఎడ్లకు 1922-వ సం॥ం జనవరి (10-1-1922 మొదలు 10-2-1922) నెలకు కావలసిన 55,000 పౌనుల గోదా మ పొట్టు సప్లయచేయుటకు ధర కట్టిని ఈ క్రింద చేపూలుచేయుటచేసి వారివలన జనవరి 4-వ తేది మధ్యాహ్నం 3 గంటలవరకు అంగీకరించబడుట. ప్రతి తెండ్రుకు ఒక కివర్టులో అతికించి, కవరు పైన 'గోదామ పొట్టు సప్లయ చేయుటకు తెండ్రు' అని వ్రాసివేయవలెను. మాడితీలు పెద్ద తెల్ల సీసా బుడ్డిలో వేసి, బాగుగా సీలుచేసి కంపుడు, రూప 500 లు ధరావత్తు కట్టవలెను. ఏ తెండ్రుదానిని ధరలు అంగీకరించబడునో అది 1922-వ నవరినెల 10-వ తేది మొదలు కొని ఫిబ్రవరినెల 10-వ తేది లోగా కవుపుల కావల చీఫ్ సూపర్ కలెక్టరు గారివలన, ఏయే తారీఖునందు ఎన్ని పౌనులు గోదామ పొట్టు యివ్వవలెనని ఏర్పాటు చేయబడునో, వాటిని అంతయు సెంట్రల్ గ్రామ్ డిపో అయిన ట్రెజరీ యన్ బెసిక్ వద్ద, నిర్ణయకాలమునందు డెలివరీ చేయబడు బద్ధుడౌను. (3270)

జయముందిన తెండ్రుదారుడు వైవరత్తుల ప్రకారము తాను నడచుకొనునట్లు తెండ్రులు అంగీకరించిన కి డివీషనులోవల బడంబడిక వ్రాసి యివ్వవలెను.

హైదరాబాద్ మెంటు } సి. సింగర వేలు
మదరాసు కార్పొరేషన్ } మొదలియూర్.
28-12-21 } చాన్సలరు.

1922 సం॥ రం॥ క్యాలెండర్లు

12 కాగితములు కి భావలు

ఆంగ్ల, ద్రవిడ, హిందూస్థాని గలవి.

ఇండో బొంబాయి, సెంట్రల్ కిలాషత్ కమిటీ అధ్యక్షుడు క్యాలెండర్లు అనగా హజీజాన్ మహమ్మదు చొటానీలు, హాలానా మకతాలి, డాక్టరు సైఫుద్దీన్ హుస్సేన్, అహమెద్ హజీద్ దిల్ కాఫ్రి, హాలానా యాహూబు హుసేన్ నేటు, మున్నగు ప్రముఖుల ఛాయాపటము కి రంగు లలో ముద్రించబడియున్నది.

1 క్యాలెండరు ధర రూ 1-0-0
రై 17 అం X 11 అం. { 6 " " 4-8-0
12 " " 7-8-0

మిక్కిలి సొగసైన లేడి క్యాలెండర్లు కి-కి రూ 1-0-0
రై 9 1/2 అం X 4 అం.

పోస్టల్ షాపు ప్రత్యేకము. మీ ఆర్డరును తక్షణమే పంపు కొనుడు. ఈ ప్రతులు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

Apply to:- SOLDER & Co.,
193, Triplicane High Road, Madras.

ప్రకటన

కృష్ణాజిల్లా తిరుగు తాలూకా మాయూడూరు కాపు రెవెన్యూ డివిజనులో కోనూరి పెదవెంకటాచార్య గారు కి తాలూకా రాజుగారున్న ఆయన మైనరు కు. వెంకటేశ్వరారావు రాజు కు. గార్డీయర్ గానున్న తమ తాలూకు యాదిగున వివరము కల స్థిరాస్తిని నాకు రు 80180 లకు 21-5-1921 సం॥ం తేదీని క్రియపర్చి కల్పాక్షయ వ్రాయించియిచ్చి యిది కల కే ను 2530 లకు ప్రతిఫలము తీసికొని తక్కిన క్రియ ధన మును, ఆయన లోకులకు వ్రాయించి యిచ్చిన తనఖా బాకీలు యిచ్చుటకు ఏర్పాటుచేసికొన్నాడు. క్రయాస్తిని కల్పాక్షయ కామంజే నాకు స్వాధీనపర్చి యిచ్చాడు. క్రయాస్తిని దా అయిన నానే అనభవించుచున్నాను. నా కల్పాక్షయ (క్రయ అగ్రిమెంట్లు) దర్మలాను నడచు కి తాలూకా రాజుగారికి దురుద్దేశముకల్గి నా కల్పాక్షయల సంగతిని యితరులకు చెప్ప వుండా నడచు ఆస్తిని ఆచ్యుతాచున్నాడు. కాబట్టి యిందు మూలముగా తెలియజేసి దయచేసి, నాకు విక్రయమై యాదిగున ఆస్తిని యెవరును కొనకూడదు. కొనెయెడల నష్టపడుదురు.

ఆస్తి వివరము.

అత్తిలి కలు 311 మామూడూరు గ్రామము తాలూకు యివాం		
పల్లం రీసర్వే నెం 197 రు య 18-23 నెం		
డిపో గ్రామము తాలూకా జిల్లా యిది పల్లం 808 య 8-60		
" " " 809 య 1-34		
" " " 806 య 0-71		
వెగసి	F	28-38

ఇరుకడిమాడు యకరాల యెనుబడియెనిమిది సెంటు ఖూమిన్చి యిందుల ఫలకృతములు. నూయి, పాక, కగయి రాలన్ను నడచు గ్రామము తాలూకు కనమూరివారి వొడ్డి అనే పేరుగల సుమారు 880 అయిదువందల యెనుబడి చద రపు గజముల నివేశన ఫలము, యిలు కగయి రాలన్ను, ఇటు దాట్ల నారాయణరాజు, మామూడూరు.

ఆంధ్రభాషావిలాసిని

పులికాధికారులు - కాన్వీనియెన్స్, శ్రీ చెలికాని లచ్చారావుగారు. ఇన్వెన్సి ప్రతిమానునను పుస్తకరూపమున క్రికటింప బడు పుత్రిక. భావము (ఆగట్టు) నండి వెలువడుచున్నది. అమూల్యము లగు గ్రంథరూపములు ముద్రింపబడుచున్నవి. చందా సంవత్సరమునకు రూ 5 లు మాత్రమే.

- (1) ప్రభవతీ ప్రద్యోగ వాటము - సుప్రసిద్ధ లగు శతావధానలు, తిరుపతి వేంకట కవులు
  - (2) శ్రీరాముని జీవితచరిత్రము - పులికాధికారులు.
  - (3) విక్రమిందాపరిణయము - కీర్తిశేఖర లైన శ్రీ రాజారావు (అనుదికము) జనార్దన శంకారాయణింగారు.
  - (4) కవిప్రభు నామగూర్చి తిలకిత్ర పద్య శ్రీ పితాపుర స్థాన కవిత్వ కందపద్య పద్య శతకము - కవిశ్రీధరులు, శతావధానలు, కీ॥ శే॥ దేవులపల్లి వేంకటకృష్ణ శాస్త్రిగారు.
  - (5) వచనాంధ్ర కాదంబరి - శతావధానలు - సత్యవోలు. సోమ సుందరకవిగారు.
- [3812] 1922 సం॥పు క్యాలెండరు అగ్గజాబిల్ల పంపు కల్పరతును ఉచితము, మరియు వారు :- కార్యదర్శి చిత్రాడ - పితాపురం సోన్టు (గోదావరి జిల్లా)

ఇంకను శస్త్రమిక్కిర లేదు

శ్రీ దక్షిణవల్లూరు, తయ్యూరు (యస్టేట్) సంస్థానాధి పతులచే పోషింపబడుచున్న నేటిపు డాక్టరు ఆబ్దుల్ అజీజు సాహెబుచే నుప్రసిద్ధముగా తయారుచేయబడి అనేక యోగ్య తాపత్రములు బడసిన మందుల వివరములు:-

1. సిల్వరు పౌడరు - ఇది రాచపుండ్లు మేహములు ములు, సుఖసంబంధమైన రణములు, తుపాకీ వెబ్బలు మాన్పు ను. కిరములో చిక్కుకున్న తుపాకీగుండ్లు, గాజు ముక్కలు ఇనుప ముక్కలు వగైరాలు అపరేమను లేకనే బయటకు తీ యటకు పనికివచ్చును. కత్తిపొట్టు వగైరాలున్న గోరుచుట్టు తామర కణుపులెవ్వ గజ్జికర్పాణి మదమనూలలు వత్తలు అమోఘముగా కుదురును. యావత్తు జీవజంతువులకు గాయ ములకు జబ్బులకు పనికివచ్చును.

వెల రులం 1-కి 5 రూపాయలు.
ఒక కేసుకు పావురూలం మందు సరిపోవును.

2. సిల్వరులోషను - ఇది నోటివూర, కాలిన పుండ్లు రక్త కాశమునుండి కారుచున్న రక్తము నాపుటకున్ను పుష్కయోగించును. గోరీయాను మాన్యుటలో దీనికి మించిన మందు లేదని వాడుకలన మీకే తెలియును.

వెల 1 అన్నబుడ్డి 1 రూపాయ.
3. పాముకాటుకు మందు - ఒకబుడ్డి వెల రు. 1

4. కాభియాల్ సులేమాని - ఇది యూవాని కాస్త్రము ప్రకారముగా తయారు కాబడినది. ఇది కండ్లు యె రపు నీరు కారుట దురద కండ్లకలక యెండ చూడలే కుండుట మొదలగు యావత్తు కండ్లజబ్బులకు వజ్రాయుధము.

ఒక బుడ్డి వెల 8 అణాలు.
5. కలరా మూత్రము - i మూత్రము 25 గల డబ్బీ, 1-కి వెల 1 రూపాయ. ii రెజాబీ ఫరాకు అవున్న సీసా 0-8-0. ఇది కలరా వగయిరా యావత్తు విరేచనములు వాం తులు వగయిరాలకు అమోఘముగ పనిచేయును.

6. పార్శవునొప్పి వగైరా యావత్తునొప్పలకు మందు - వెల సీసా 1-కి 8 అణాలు.
వై నడవారించిన మందులన్నియు బర్మా చె నాజేశము ల పుంగీ ఆను ఒక మహానీయునివలన కనిపెట్టబడినది.

ఇంకను వివరములు కోరువారు యాక్రింది చిరునామాకు వ్రాసిన బడయగలరు. వై నడవారించిన మందులు పుష్కయో గించు విధము, అనుపానములు మందు పంపునపుడు తెలుప బడును.

Abdul Aziz Sahib, Native Doctor,
South Vallur and Vuyyur Estates,
Thota-Vallur, Kistna District.

మద్రాసు అండు సదరక మరాటా

రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

ఇంగ్లాండులో ఇంకాకొరెలు చేయబడినది
నోటీసు (3319)

ప్రస్తుతము మద్రాసు సెంట్రలు స్టేషనులో నుంట్లున్న జనరల్ ట్రాఫిక్ మానేజరు ఆఫీసు 1922-వ సంవత్సరము జనవరినెల 3-వ తేది మంగళవారమునాడు సెంట్రలు స్టేషను నుండి మద్రాసు, పార్కు టౌనులోనుండు క్రొత్త జనరలు ఆఫీసుకు మార్చబడు నని యిలదువలన అందరికి తెలియ జేయడమయినది.

తెలిపాను నెంబరు 1505.

ముఖ్య గవనింపు.

యోగ్యతాపత్రములు 2942

(2) పెదడు నువయోగించునట్టి వారందరికిని తెనాలెన్ సిటీలో నుండు, దుర్గా పెడికల్ వార్డవారి ఫాస్పోరైట్ బేషధము ఒక వరము వంటిది. నా పెదడు సంబంధమైనట్టి వ్యాధులన్నియు భూర్తిగా నయమైనను.
రంగూను } బాబులాల్,
80-6-17 } హెడ్ మాస్టరు

గాంధీ అభిప్రాయములు

బెంగాలు విద్యుత్ కము

బెంగాలు విద్యుత్ కము తేటతెల్లముగ గన్పించుచున్నది. కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు మొదలగు నాయకుల యభిప్రాయము బెంగాలు సరియగుసమాధాన మీయవలెను. చాలానా అబ్దుల్ కలాముజుగారి యభిప్రాయము ననుసరించుచున్నాము. చాలానా అబ్దుల్ కలాముజుగారి భారత కేరళమునం తంతులను ప్రసాదింపక క్లిరి. అందు మహమ్మదీయులందు వారికెక్కువ ప్రసాదింపదు. వారు చాల అనుభవజ్ఞులు. ఆయన ఇదివరకు బెంగాలును రాంచయిదు నిర్బంధావసరమున నుండిరి. మహమ్మదీయ విద్యార్థులకు దాతన వన్నె కల్పెను. భారత మహమ్మదీయుల హృదయములందు వారు చిరస్థాయిగా నుండ గలరు. బెంగాలులోని హిందువులు మహమ్మదీయులను యెట్టి ప్రత్యుత్తర మిత్తురు? క్రియకు ప్రతిక్రియచేతనే ప్రత్యుత్తర మీయవలెను. ప్రత్యుత్తర మెట్లుండవలెనో మనకు తెలియదు. బెంగాలు హిందువులను మహమ్మదీయులను నేలకొలిపి స్వచ్ఛందమైనట్లు లుగతేరి అరెస్టుచేయించుకొనెదరా? వంగదేశము ఖద్దరును దప్ప మలేయియు ధరింపకుండునంటే? కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు తమ విజ్ఞాపనయందు గోరికటుల బెంగాలు విద్యార్థుల ప్రత్యుత్తర మిత్తురా?

దౌర్జన్యరాహిత్య విజయము

వంగదేశములోని హిందూ, మహమ్మదీయులు అందు ముఖ్యముగా కలకత్తాలోని వారు సంపూర్ణకాంతములొ నుండురని నమ్మెదము. ప్రస్తుత కాంతి యిది యిహికమునందు కాంతికి చిన్న మైసయెడల బొంబయిపట్టణ మొనర్చినపాపమునశించిపోయినట్లే. బొంబయిగుణపాతముహృదయంగనమాయెను. ఇట్లు ఎల్లప్పుటికిని ఉండవలెను. కలకత్తాలోని యానను లందరును ఇంకను మిగిలియున్న తమనాయకుల కేరన తెను. వారు తొందరపడకుడను. వారు కాంతిచిత్తులైయుండి రాత్రిములు ద్రిష్టచుండవలెను. పురుషుడుగాని స్త్రీగాని ప్రతియ సహాయోద్యమ వలంబకులును స్వచ్ఛందమైనప్రజ్ఞతోయందు తమనాయకు జేర్చిచుకొనవలెను. ప్రభుత్వమువారు తమఇష్టముచిన్నవారి నరెస్టు చేయుటకు వీలుగ స్వచ్ఛందమైనకట్టికను ప్రతిదినమును వార్తాపత్రికలందు ప్రకటింపవలెను. ఇట్టి ముఖ్యసమయమున వంగీయుల యుత్సాహము కాంతియుక్తమగు కార్యక్రమమును నుపహింపకలెను. బహాయి యుండరాదు. స్తుతివచనము లుండరాదు. ఉద్యమము నెడల మరనంబంధముగు భక్తియు, మనవిధిని నిర్వర్తించుటకు గట్టి పట్టుకలయు నుండవలెను.

కార్యనిర్వాహక సంఘము

ప్రస్తుత కార్యనిర్వాహక సంఘము పరిశోధనయమున తుదిపర్యాయము సమావేశము గానున్నది. ఈసంఘములోని 15 గురు సభ్యులలోను దేశబంధుదాసు, లాలా లజపతిరాయి, పండిత మోతిలాలు నెహ్రూ, చాల నా అబుల్ కలాముజుగార్లు ప్రస్తుతము కార్యనిర్వాహములకు సార్వభౌముని అతిథులుగ జనిరి. మహమ్మదాలీగారి స్థానముక మవులను అబ్దుల్ కలాముజుగారు మొన్ననే డిల్లీ యందు నియమింపబడిరి. అందులకు వారి వారి రాష్ట్రముల నుండి ఒక్కొక్క ప్రతినిధి వైసను కార్యనిర్వాహక సంఘము వారికి సలహానిచ్చుటకుగా నొకదినము ముందుగనే పంపవలెను. ఈసంఘమునందు సభ్యత్వములేని రాష్ట్రములవారు గూడ తమ ప్రదేశములను గురించి సంఘమువారి సలహా నిచ్చుటకుగా నొక్కొక్క ప్రతినిధిని పంపవలెను.

రాజీనామాలు

ప్రతికాఖ్యులందరి ప్రభుత్వోద్యోగుల రాజీనామాలు పట్టికను వార్తాపత్రికలందుబుచ్చుచు నేయున్నారు. ఆట్టిరాజీనామాలు పట్టిక నొకచోని బెల్లమునుండి నాకంపిరి, కర్ణాటక నాయకుడగు గంగాధర దేశపాండ్యగారికి కిత్తివిధింతులన సహాయ ప్రకారోగ్యాధికారియొక్క ప్రధానగుహస్తాతన పదవికి రాజీనామా నిచ్చెను. తన రాజీనామాయం దాలకు తన స్వంత చిహ్నులను కొన్నిటి నుదహరించెను. కాని అందుచే నాతడు ద్యోగమును వదులుకొనలేదు. స్థానిక ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధ విధానమున కనుకృతి జూపుటకుగాను అస్సామీయులందు చాల మంది న్యాయవాదులు వృత్తినిమానిరి. ఇట్టివృత్తుల మానుటయు రాజీనామాలు నొసగుటయు వృద్ధి నొందునని నమ్ముచున్నారు.

గొప్పతగుధరల అమృతము
నేటిదినము కొనదలచినది రేపటివరకు ఆవకుడు.
ఏలననగా? నమయ మెరిగి పనిచేసిన నిత్య కృములలో
తప్పక అదృష్టము గలుగును. ఎచ్చట?
కాశీ, కంచి, బెంగళూరు, కొర్నాడు, మరియుతర గాలలోనుండి కట్టు, నూలు
జవిలీరకములు అంగడి ఈ దిగున దొక్కటియే యని తెలుసుకొనవలెను.
ది బొంబాయి స్వదేశి స్టోర్స్ కాశీ, బెంగళూరు, నేలం జవిలీమందిరము,
40, 41, 42 రత్న బజారురోడ్డు, బార్లీ బాను, మద్రాసు.

కత్తికర్తలు
నేను స్వచ్ఛందమైనట్లు నెన్నుకొనుచున్నామును గురించి
యాలోచించుచుండగా కలకత్తా యందు కత్తికర్తలు కొన్నిచోట్ల
కనుగొనబడెనని వినుటకు చాలచిహ్నించితిని. దౌర్జన్యరాహిత్య
మైనట్లు కత్తులుగాని కర్తలుగాని యుండరాదు. మనము
దౌర్జన్యరాహిత్యవ్రధారులమై యుండువరకు దౌర్జన్యవిన్నా
ములను విడచివేయవలెను. చోటాని మియానుగారు తమవిజ్ఞ
యందు దెలిపినట్లు మనము దౌర్జన్యమును గురించి తలంపవలెన
దలంపరాదు.

పకటన
కింగ్స్ లీ అండ్ కో అను పేరుతో బ్యాపారముచేయు
చుండిన కె. నమ్మోస్విని తెట్టికి సదరు కంపెనీలో ఈ నెల
12-వ తేది లగానుతు రేలాటి సంబంధము లేదని యెల్లరికు
తెలియజేయడమైంది. (832)

చక్రికటన
ఇందువల్ల తెలియజేయడం యేమనగా, ఆర్. ఎన్.
బాలక్. బి.ఎచ్. ఆర్. అను యిరువర్లున్ను, వారు కోలాపూర్
స్పిన్నింగ్ అండ్ వీవింగ్ కంపెనీ లిమిటెడ్ వారియొక్క ఏజెంట్లు
వారమని చెప్పకొంటూ దక్షిణయిండియాలో యాత్రవాసులై
సదరుకంపెనీ పేరట సరకులకు ఆర్డరును అడ్వాక్సును
పుచ్చుకొంటూ యున్నారు.
సదరు కంపెనీవారికిన్ని వైవారిరువర్లున్ను యేయొక్క
బాధ్యతయున్ను లేదు కనుక వైవారు తీసి ఆర్డరును
అడ్వాక్సును సదరుకంపెనీవారు ఉత్తరవాదులు కారన
సంగతి యిందువల్ల తెలియచాయడమయినది. (831)

Moganalal Kalidas Shah
For
The Sholapur Spinning & Weaving Co.
ది సోల్ షంధీయన్ అలైట్ టీక్
అస్సోసియేషన్, లిమిటెడ్.
1921-22 వ సాంవత్సరక వ్యయములు,
వేడుకలు
వేడుక జరుగుదినములు
1921 నల్ల 50 దేశింబులు నెల 24, 25, 26, 27,
28, 29, 30, 31
1922 నల్ల 50 జనవరి నెల మొదటి తేది
దక్షిణ ఇండియా వ్యాపారము
సంఘమువారి వైదానము, పీపిల్సువారు.

జాతీయ కర్తవ్యము
జన్మశత్రుము, పుట్టికేడి కళ మున్నగువి లేకే
సంవత్సర ఫలితములను క్యారెక్టురీ రీడింగుతో సహా యెన్ని
సంవత్సరములైనను జ్యోతిష్యుని సహాయము ఆక్కరలేకయే
తయరెట తాము వాసికొనగలరు. ధనము, సంపాదనమున్నగు
ద్యావకభావములతో మీమీ వాకములకు మీరే వ్రాసికొన
గలరు. ఇది యింటివ్యోతిష్యుడు. దీనివల దు 2 మాత్రమే.
గ్రేట్ యిండియా జ్యోతిషాలయము,
ఖంకొట, చికాఖట్టుంజిల్లా.

ఆరోగ్యములకు
ఒక మార్గము 219
తక్షణమే మీరు
ఒకరూపాయి మాత్రము ఖర్చుచేసి
అతంకనిగ్రహమాత్రలను నీలించిన
చాటు.
జాబితలు ప్రాయవాకి ఉచితము.
త్యరకుడు!
వైద్యకాశ్రమి మహేశ్వర్ గోవిందజీ,
అతంకనిగ్రహయావధాలయము, బ్రాడ్యే, 26 నవరాను.

Wonderful Leprosy Cure.
"కుప్పరోగ నివారణి"
ఒక మహాత్మునివల్ల లభించినది.
అష్టాశతస్తువ్యాధులను, యేబాధి సవామునమునగు,
పాదాలు, గచ్చలు మొదలగు మేకావ్యాధులను రూపుమాపును.
వీర్వర్ధి శరీర కాంతి కలుగజేయును, గుణములేదని ఋజున,
కేసీ చోరు 115 లు బహుమతును పశ్యములేదు. ఒక నెల
దినములుకంటె ముందుగా చదివకు ముందు దెబ్బ రు 6-0-0.
రెడ్డి అండ్ కో, ప్రొఫ్రయిటరు యం. ను గా రెడ్డి.
గోపా, తుంగ, కొత్తపేటపాట్లు, గోవాపరిజిల్లా.

"స్వరాజ్య" నిరాచిత్తలకు
సోల్ ఏజెంట్లు కాలపరిమితి వగైరలు
19:1 నల్ల సమంబరు నెల 8-వ తేదితో ఆఖరైనది.
ఇప్పుడు అందరికిని పంపబడును సిరా లన్నిటికొను అరిసరస
మైనది. మిగుల శ్రేష్ఠమైనది. ధర బ్లూవాక్ 6 గ్రాములు
0-14-0, 12 గ్రాములు రు 1-1-0, 26 గ్రాములు రు 4-0-0,
ఎంతపు 6 గ్రాములు రు 1-1-0, 12 గ్రాములు రు 2-4-0,
36 గ్రాములు రు 9-1-0. వ్యాప్తి, వ్యాకింగు ఖర్చులు వేరు.
Swaraj Ink Factory,
173/3 (7) Cornwallis Street, Calcutta.

విప్లవముగ ఆయారాజేయబడిన కాశ్మీర జాతకములు.
సంద ఆయుర్వేద ఫార్మసీలో దొరకును.
తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని
కాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును
మేనేజరు, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ,
19, హాకెన్ రోడ్, నూంటుకోడ్ - మదరాసు.

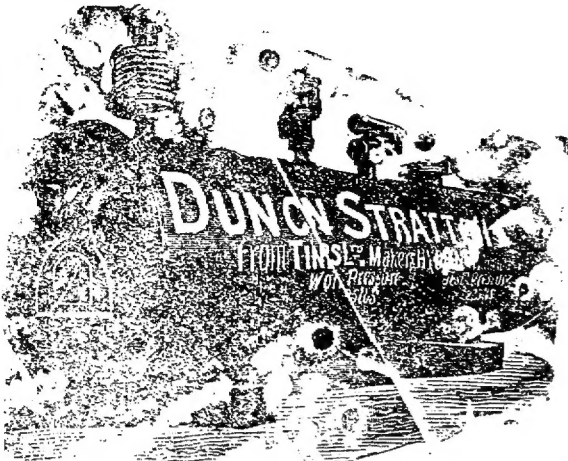
లింగునిచోద పురుషగంభీర
స్థంభన మాత్రలు
ఈ మాత్రలు శ్రీ సాను దయానంద స్వామిలవారి
ప్రొక్రము వీటిని నేనించిన దృఢమైన బలము నన్నిటిపై వైశ్య
కననము మేకాకాంతి క్యాసోప శయము గలిగించి యా
యుష్వర్ధిని సదా గలుగజేయును మిగుల వీర్యవృద్ధి నొందించి
ఋభోగాధిలామను మెదంకనట్లు జేయను మెదకనను కాం
తి నొకంగి జ్ఞాపక క్షిరి బుద్ధిని బలపరుచును. గుణమియని
ఎడల వైకము వాపనీ కుడనును. విద్యార్థులకును వైద్య
ముగల శ్రీలకును, పురుషులకును సర్వోత్తోపయోగ కారిగ
నుండును. వీటిని నేనించుట వలన ననేకులును మహాలాభమును
బొందిరి. యీ మాత్రల పునయోగ మెన్నటికిని మరువబాలరు.
25 మాత్రలుగల దెబ్బ 1 కి వెల రు. 1 0 0
వ్యాకింగు అందు పోస్తే 0 6 0
అ. దిను:— ఏ వళిసేవేయ మొదలియార్.
8:29 లక్ష్మీవిలాసం కాళహస్తి.

DUNCAN STRATTON & Co.

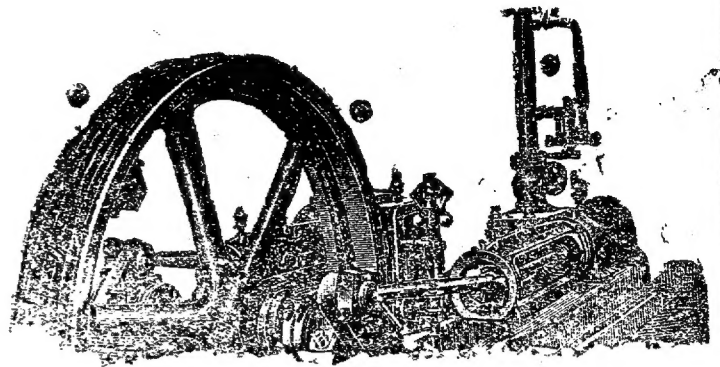
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ ఆండు కో

(2412)

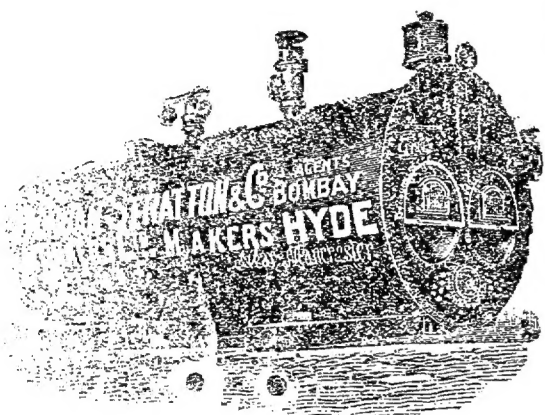
ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంజనీర్లు. 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
వరుసగా — డయామీటరు
అ. 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యందును.
స్టీమ్ క్లింగు (మెషరు
90 హానులు మొదలు
150 హానుల వరకును.

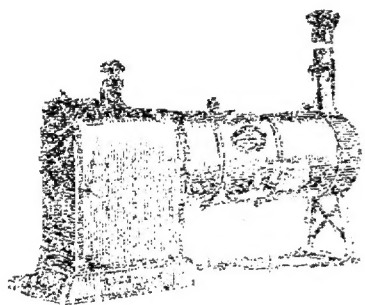

హైడ్రామెట్రిక్ కార్నిష్ బాయిలర్లు.

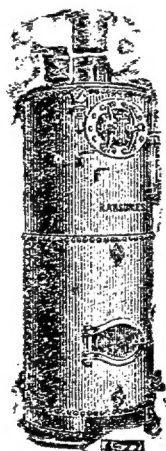

హైడ్రామెట్రిక్ లంకామెరు బాయిలర్లు.
పొడవు 23 అ. మొదలు 32 అ. వరకును.

డయామీటరు 6 అ. మొదలు 8 అ. వరకును.
మొత్తము 100 హానుల వరకును.

లోకో మల్టిప్లీయర్ బాయిలర్లు.
స్టీమ్ క్లింగు (మెషరు 80 హానులు మొదలు
100 హానుల వరకును.

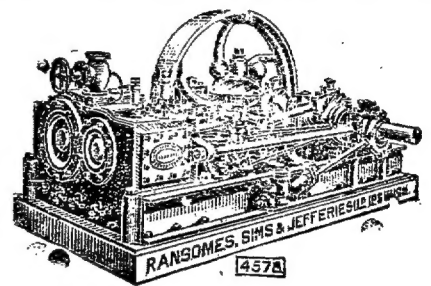

పర్వత బాయిలర్లు.
స్టీమ్ క్లింగు (మెషరు 80 హానులు మొదలు
100 హానుల వరకును.

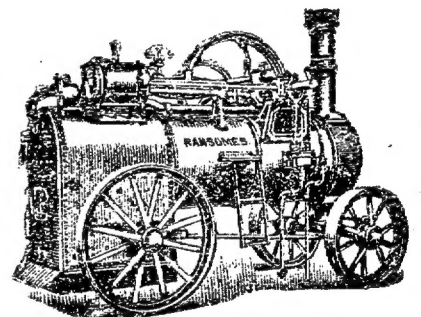
ఈ క్రింద తెలుసుకొనవలసిన వాటిని
స్పష్టము చేయుదుము.
మాది బిల్డింగు మెషినరీ, వాటిసామానులు
మాది (మెషింగు మెషినరీ
మాది స్పిన్డింగు మెషినరీ
మాది క్లింగు మెషినరీ
అన్నిరకముల స్టీమ్ ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీమ్ బాయిలర్లు
కోల్ రిఫ్రీజర్ మిల్లింగు మెషినరీ
మాన్ మిల్లు మెషినరీ
మంచుగడ్డకేయు మెషినరీ [మలు
వడ్డు బియ్యములేయు మెషినరీ వాటి సామా
అన్నిరకముల పంపింగు మెషినరీలు
కాగితము, వర్ణపత్రముల సంబంధమైన కొరముట్లు
కరెన్స్ మాన్ కురుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాంట్) కొరముట్లు
లేకులు వర్క్ సాపు కొరముట్లు
స్టీలు సాప్లింగు, కట్టింగులు, పెడెస్టాల్స్
కాట్ బరక్ అండు కాట్ బరక్ ఫుల్లియ.
వగయిరా అన్నిరకముల సామానులు.

నైట్ బ్రెస్లిట్ కాంపాండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజనీరులు.

(కాన్ కుపాపు మొనముడి పోటో రియలిజేషన్,
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజినులు కూడ గలవు.

హెన్రీడు కాంపాండు ఎంజనీరులు.

బోర్లబల్ స్టీము ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీమ్ మెషరు 120 హానులు గలవి.
కాంపాండు — హెన్రీ మెషర్ సిలిండరు.
స్టీమ్ మెషరు 150 హానులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కె నను లేక

బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్స్ ఇంజనీరింగు కంపెనీ ప్రొప్రైటరు గారైన
మానేపల్లి బాపనయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

దగ్గు, శైత్యము, పడిశము, రొమ్మపడిశము, తలనుప్పి, వాయునొప్పులు,
పోట్లు, బెణుకులు, బిల్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.

చక్కని డబ్బీతో నూ ౧౦—10—0; డబ్బీ 1-౩ దుప్ప ౩—12—0. పోట్లుగర్మలు ౧౦.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.